

Beleidsplan Veiligheid & gezondheid

Kinderdagverblijf Junglehoek

Leharstraat 113
5011 KB Tilburg

Datum versie: 08.09.2025

Inhoud

Inleiding Veiligheid	5
Emotionele veiligheid	5
Fysieke veiligheid	5
Verantwoordelijkheid en borging	6
Aanvullende protocollen en beleidsplannen t.b.v. veiligheid en gezondheid.....	6
Organisatorische veiligheidsafspraken	7
Oudercommunicatie	7
Kinder-EHBO, BHV en oefeningen.....	7
Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RIE)	8
Registratie van incidenten en ongevallen	9
Vierogenprincipe	9
Achterwachtregeling.....	10
Seksuele ontwikkeling.....	11
Omgaan met grensoverschrijdend gedrag.....	11
Stappen bij grensoverschrijdend gedrag	11
Privacy en vertrouwelijkheid.....	12
Belangrijkste risico's en maatregelen	13
Taakverdeling bij incidenten	13
Handelswijze bij incidenten	13
Een kind geruststellen.....	14
Nazorg na incident.....	14
1. Verbranding	15
2. Vergiftiging.....	15
3. Verdrinking	16
4. Valongevallen.....	17
5. Verstikking	18
6. Verwondingen.....	18
7. Vermissing	19
Kinderen begeleiden bij grote incidenten of schrikmomenten.....	20
Omgaan met kleine risico's	21
Kinderen begeleiden bij kleine incidenten of schrikmomenten.....	22
Risicovol spelen	22
In de praktijk	22
Algemeen.....	22
Speelgoed	23
Groepsruimtes	23
Keuken	23

Commode en verzorging.....	23
Sanitair.....	24
Slapen en slaapkamer.....	24
Zomerzorg: Samen hitteveilig	24
Gebruik van media en schermtijd.....	24
Eten en drinken.....	25
Entree.....	25
Uitstapjes en toezicht	25
Buiten(plaats) maatregelen	26
Overige veiligheidsmaatregelen.....	26
Inleiding Gezondheid	26
Gezondheidsrisico's en preventie.....	27
Handhygiëne.....	27
Aanleren hoest- en niesdiscipline	28
Het bereiden van flesvoeding	28
Het aannemen, bewaren en bereiden van moedermelk	28
Voedselhygiëne.....	29
Allergieën en medische reacties	29
Toilet- en verschoonbeleid.....	30
Verschonen van een kind	31
Diarree of bloed in de ontlasting.....	31
Vaccinaties	31
Omgaan met infectieziekten.....	32
Wondverzorging	32
Medisch handelen en medicatiebeleid	32
Medisch profiel en handelingsplan.....	33
Het gebruik van een thermometer	33
Geneesmiddelenverstrekking	33
Paracetamol.....	34
Homeopathische middelen	34
Aansprakelijkheid en bekwaamheid	34
Noodsituaties.....	34
Hygiëne en schoonmaak	34
Reinigen	35
We gebruiken de volgende schoonmaakmiddelen	36
Onderhoud schoonmaakmateriaal	36
Werkwijze desinfecteren	37
Afwas	38
Koelkasten	38

Afvalbakken	38
(toilet)Potjes	38
Speelgoed	38
Beddengoed en was	38
Geluidshinder	39
Binnenmilieu	39
Voorwaarden voor een goede ventilatie.....	39
Mechanisch ventilatiesysteem.....	39
Vluchtige stoffen en gassen	39
Huisdieren	40
Ongedierte binnen.....	40
Planten.....	40
Materialen binnen	40
Buitenmilieu.....	40
Zomerperiode.....	40
Winterperiode	40
Bezoek aan de kinderboerderij	40
Contact met dieren	41
Teken	41
Wespen en bijen.....	41
Muizen en ratten	41
Bijlage 1: Incidenten- en ongevallenformulier	42-44

Inleiding Veiligheid

In dit veiligheidsplan staat hoe wij bij Kinderdagverblijf Junglehoek zorgen voor een veilige omgeving voor kinderen, medewerkers en bezoekers. U leest welke afspraken we hebben gemaakt en hoe we in de praktijk met veiligheid omgaan. Het plan sluit aan bij de wettelijke eisen en de richtlijnen van de GGD. Voor onze pedagogisch medewerkers is het een hulpmiddel in hun dagelijks werk. We controleren jaarlijks of alles nog up-to-date is en passen het aan wanneer dat nodig is. Veiligheid is bij ons niet iets losstaand, maar onderdeel van alles wat we doen: van de inrichting van de groepen tot de manier waarop we met elkaar en de kinderen omgaan.

Emotionele veiligheid

Een kind voelt zich pas echt op zijn gemak als het zich geborgen en vertrouwd voelt. Onze medewerkers bieden warmte, aandacht en structuur, zodat ieder kind zich gezien, gehoord en veilig voelt. Daarom werken wij bij Junglehoek met vaste pedagogisch medewerkers per groep. Zo ziet ieder kind dagelijks bekende gezichten en kan het een hechte band opbouwen. Bij nieuwe kinderen besteden we veel aandacht aan de wenperiode, zodat zij rustig kunnen wennen aan de groep, de medewerkers en de dagindeling.

We volgen het pedagogisch beleid van Junglehoek. Dit beleid zorgt ervoor dat medewerkers op een eenduidige en zorgzame manier omgaan met situaties zoals troosten, corrigeren of het begeleiden van conflicten. Zo weten kinderen waar ze aan toe zijn en ervaren zij rust en voorspelbaarheid. Ook de inrichting van onze ruimtes draagt bij aan emotionele veiligheid. Overzichtelijke groepen, herkenbare dagritmes en duidelijke routines helpen kinderen om zich snel thuis te voelen. Daarnaast zorgen vaste rituelen, zoals samen eten en liedjes zingen bij overgangsmomenten, voor herkenning en houvast.

Ouders spelen hierin een belangrijke rol. Door dagelijks overdracht te doen en goed contact met ouders te onderhouden, zorgen we voor continuïteit tussen thuis en opvang. Als een vaste medewerker een dag afwezig is, zorgen we altijd dat er een vertrouwd gezicht aanwezig is.

Fysieke veiligheid

Wij zorgen ervoor dat kinderen kunnen spelen en ontdekken in een veilige omgeving. Het gebouw, de inrichting en de speelmaterialen voldoen aan de wettelijke eisen en de richtlijnen van de GGD en de brandweer. Al het speelgoed dat wij gebruiken heeft een keurmerk en wordt regelmatig gecontroleerd op slijtage of beschadigingen. Beschadigd speelgoed wordt direct verwijderd of vervangen.

Ook de binnen- en buitenruimtes worden dagelijks geïnspecteerd door de pedagogisch medewerkers. Eventuele risico's of gebreken worden meteen gemeld en zo nodig direct verholpen. Brandveiligheidsvoorzieningen worden volgens een vast schema gecontroleerd:

- **Rookmelders:** maandelijks test de hoofd-BHV'er of het alarm afgaat met de testknop.
- **EHBO-koffers:** maandelijks wordt gecontroleerd of deze compleet zijn en middelen niet over de datum zijn.
- **Brandblussers, noodverlichting en evacuatiebedjes/buggy's:** ieder kwartaal voert de hoofd-BHV'er een visuele controle uit (bereikbaarheid, beschadigingen, functioneren testknop/lamp, staat van matrassen, remmen en gordels).

- **Vluchtroutes en nooduitgangen:** dagelijks vrijgehouden en maandelijks gecontroleerd tijdens de veiligheidsronde.

Alle bevindingen worden genoteerd in het logboek en eventuele gebreken direct gemeld bij de locatiemanager. De locatiemanager zorgt er daarnaast voor dat de brandblussers en noodverlichting jaarlijks worden onderhouden en gekeurd door een erkend extern onderhoudsbedrijf.

Het meubilair is stevig en afgestemd op jonge kinderen, met afgeronde of afgeschermdde hoeken. De buitenspeelruimte is volledig omheind en de toegangsdeuren en poortjes zijn altijd kindveilig afgesloten.

Wanneer we met de groep naar buiten gaan, zorgen we dat kinderen altijd veilig en onder toezicht zijn. Afhankelijk van de leeftijd maken we gebruik van een kinderwagen, buggy, bolderkar of een loopkoord. Daarnaast dragen de kinderen veiligheidshesjes, zodat ze goed zichtbaar zijn. We zorgen ervoor dat ieder kind nabijheid en overzicht ervaart en dat we altijd voldoen aan de beroepskracht-kindratio. Voor uitstapjes buiten de directe omgeving hanteren we ons aparte **protocol uitstapjes**.

Op deze manier kunnen kinderen zich veilig bewegen, spelen en ontwikkelen en weten ouders en medewerkers dat de fysieke omgeving altijd betrouwbaar en gecontroleerd is.

Verantwoordelijkheid en borging

De houder is samen met de locatiemanager eindverantwoordelijk voor het naleven en actueel houden van dit veiligheidsplan. Het plan wordt minimaal één keer per jaar geëvalueerd binnen het team en waar nodig aangepast, bijvoorbeeld op basis van nieuwe wet- en regelgeving, signalen vanuit de praktijk of na incidenten. De oudercommissie wordt hierbij betrokken en heeft adviesrecht op dit plan. Ouders worden bij wijzigingen geïnformeerd, zodat iedereen weet welke afspraken er gelden.

De meest actuele versie van het veiligheids- en gezondheidsbeleid staat altijd op de website van Junglehoek en is ook op locatie in te zien. Wanneer er wijzigingen worden doorgevoerd in het beleid, worden ouders hierover geïnformeerd via de OuderApp. Medewerkers, beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers ontvangen het plan per mail voor de start van hun werkzaamheden en worden bij wijzigingen geïnformeerd via teamoverleg of interne communicatie, zodat iedereen volgens het actuele beleid werkt.

Aanvullende protocollen en beleidsplannen t.b.v. veiligheid en gezondheid

Naast dit veiligheidsbeleid werken we bij Junglehoek met protocollen die onze dagelijkse praktijk ondersteunen en de veiligheid van kinderen en medewerkers waarborgen. Deze protocollen bevatten concrete werkwijzen en stappenplannen. Ze zijn op locatie beschikbaar, worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig aangepast. Ouders kunnen ze altijd inzien. Het gaat onder andere om:

- Pedagogisch beleidsplan (voor visie en omgang met gedrag)
- Protocol Eerste Hulp bij Incidenten
- Protocol Veiligheid bij dreiging van buitenaf
- Protocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag (inclusief MOA en meldcode)
- Protocol Uitslapjes
- Protocol Veilig slapen
- Protocol Zomerzorg: Samen hitteveilig
- BHV- en ontruimingsplan

- Overzicht risico-inventarisatie
- Protocol Voedingsbeleid
- Protocol Hoofdluis
- Protocol Zieke kinderen en medicijnen
- Protocol Stagiaires
- Koelkast Protocol
- Protocol Hygiëne en ruimtes met commode en keukenblok
- Schoonmaaklijsten dagelijks, wekelijks en periodiek
- Informatieboekje voor de ouders (waarin de klachtenregeling is opgenomen)

Organisatorische veiligheidsafspraken

Bij Junglehoek zorgen we samen voor een veilige omgeving. Daar horen duidelijke afspraken bij over het gebruik van het gebouw, de aanwezigheid van personeel en aanvullende maatregelen. Het gaat niet alleen om inrichting en materialen, maar ook om onze dagelijkse routines en verantwoordelijkheden. Onze pedagogisch medewerkers voeren deze afspraken zorgvuldig uit en laten het direct weten als er iets afwijkt.

Oudercommunicatie

Ons veiligheid en gezondheidsbeleid maken we niet alleen. Bij wijzigingen betrekken we altijd de oudercommissie, zodat ouders kunnen meedenken en adviseren. Pas daarna voeren we veranderingen door en informeren we de ouders via de Ouderapp en lichten dit zo nodig toe tijdens overdrachtsmomenten of oudergesprekken. Zo blijft ons beleid niet alleen actueel en zorgvuldig, maar ook gedragen door de ouders van Junglehoek.

Kinder-EHBO, BHV en oefeningen

Tijdens openingstijden is er altijd minimaal één volwassene aanwezig met een kinder-EHBO-certificaat en minimaal één medewerker die bevoegd is om de BHV-taken uit te voeren. Zo is er altijd deskundigheid aanwezig om direct eerste hulp te verlenen of te handelen bij een noodsituatie.

Om goed voorbereid te blijven, oefenen we twee keer per jaar met verschillende noodscenario's, zoals brand, ontruiming en het verlenen van eerste hulp. Daarbij betrekken we alle medewerkers, zodat iedereen weet wat zijn of haar rol is tijdens een incident. We voeren ieder jaar minimaal één grote oefening uit met volledige ontruiming en inzet van alle middelen, en daarnaast minimaal één kleinere oefening waarin één of meerdere onderdelen worden geoefend, zoals het openen van nooddeuren, het verzamelen op de verzamelplaats, een EHBO-scenario of het oefenen met een afzonderlijke groep.

Grote oefening:

- Volledige ontruiming met alle groepen, inclusief gebruik van nooduitgangen en de verzamelplaats.
- Ontruimingssignaal (alarm) wordt ingezet zodat kinderen en medewerkers dit leren herkennen.
- BHV'ers nemen hun taken op zich, controleren de ruimtes en begeleiden kinderen naar buiten.
- Aan de verzamelplaats wordt met behulp van de daglijst gecontroleerd of alle kinderen aanwezig zijn.

- Aansluitend volgt een evaluatie: wat ging goed en wat kan beter. Bevindingen worden vastgelegd en meegenomen in protocollen en het beleid.

Kleine oefening(en):

- Gericht op één of meerdere onderdelen, zoals het openen van nooddeuren, het verzamelen op de afgesproken plek, het oefenen met een afzonderlijke groep of het oefenen van een EHBO-situatie.
- Geen gebruik van alarm of volledige ontruiming, maar wel een oefening die de alertheid en routine van medewerkers en kinderen bevordert.
- Doel is laagdrempelig oefenen en herhalen, zodat iedereen vertrouwd blijft met de procedure.

De oefeningen verlopen volgens een vast draaiboek:

1. **Start** met uitleg van de situatie.
2. **Uitvoering** van de oefening: medewerkers handelen alsof het echt is.
3. **Registratie**: datum, aanwezige medewerkers, oefenscenario en bijzonderheden worden vastgelegd in de oefenregistratie.
4. **Evaluatie**: na afloop bespreken we wat goed ging en wat beter kan. Dit wordt genoteerd, besproken in het teamoverleg en meegenomen bij het aanpassen van protocollen of het plannen van een volgende oefening.

Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RIE)

Binnen Junglehoek werken we met een actuele Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RIE). Hiermee brengen we de risico's voor kinderen en medewerkers in kaart en leggen we vast welke maatregelen we nemen om ongelukken en onveilige situaties te voorkomen. De RIE is geen statisch document, maar een levend onderdeel van ons veiligheids- en gezondheidsbeleid.

De houder is samen met de locatiemanager verantwoordelijk voor het uitvoeren van de RIE en voor het implementeren van verbetermaatregelen. Hiervoor gebruiken we de [Risicomonitor](#) van Veiligheid.nl, een landelijk erkende tool die helpt om veiligheids- en gezondheidsbeleid actueel en uniform te houden.

De Risicomonitor ondersteunt ons door:

- overzichtelijk in kaart te brengen welke risico's er zijn;
- duidelijk te maken welke acties nodig zijn en wie wat oppakt;
- medewerkers actief te betrekken via vragenlijsten en praktische werkvormen;
- inzicht te geven in de voortgang, zodat we gericht kunnen bijsturen;
- te zorgen dat we overal op dezelfde manier werken, met zo min mogelijk extra administratie.

Waar nodig schakelen we externe deskundigen of een arbodienst in, bijvoorbeeld bij complexe veiligheidsrisico's of bij specifieke verbouwingsthema's.

Borging in de praktijk

De locatiemanager voert jaarlijks de Risico-Inventarisatie en evaluatie uit met behulp van de Risicomonitor van Veiligheid.nl. Dit gebeurt samen met het team dat signalen en ervaringen uit de dagelijkse praktijk inbrengt.

De oudercommissie krijgt jaarlijks inzage in de resultaten en de voorgenomen maatregelen. Zij hebben adviesrecht op de RIE en kunnen aanvullingen of aandachtspunten aandragen. Hun input wordt meegenomen in de evaluatie en bij de bijstelling van het beleid.

Daarnaast geldt:

- Wij werken de RIE direct bij wanneer er iets verandert in de organisatie, zoals een verbouwing, nieuwe materialen of een incident.
- Wij voeren jaarlijks een evaluatie uit met de Risicomonitor, zodat alle risico's opnieuw systematisch in beeld komen.
- Wij herzien de RIE minimaal eens per twee jaar volledig, waarbij we alle risico's grondig doornemen en waar nodig aanscherpen.

Uitkomsten van de RIE, zoals nieuwe risico's of verbeterpunten, worden direct verwerkt in protocollen en werkafspraken. Zo blijft beleid altijd actueel en in lijn met de praktijk.

Registratie van incidenten en ongevallen

Na ieder incident of ongeval wordt bij Junglehoek altijd het **Incidenten- en ongevallenformulier (Bijlage 1)** ingevuld. Dit gebeurt zo snel mogelijk en bij voorkeur direct na het incident door de aanwezige pedagogisch medewerker. Het formulier wordt vervolgens aangevuld met de vervolgacties en besproken in het eerstvolgende teamoverleg.

Het formulier geldt pas als volledig afgerond wanneer:

- Het is ondertekend door de pedagogisch medewerker die bij het incident aanwezig was, én
- De inhoud en eventuele vervolgacties zijn besproken in het teamoverleg.
- Het na het teamoverleg is gecontroleerd en medeondertekend door de aanwezige pedagogisch medewerker en de leidinggevende.
- De uitkomsten en leerpunten zijn waar nodig verwerkt in protocollen, de RIE en beleidsplannen.

Incidenten worden maandelijks per groep besproken en geëvalueerd met de leidinggevende. Alle formulieren worden na afloop bewaard in de centrale incidentenmap, die boven op kantoor in een afsluitbare kast staat. Zo is alle informatie overzichtelijk beschikbaar voor bevoegde medewerkers, leidinggevendenden, locatiemanager, houder en, indien van toepassing, de GGD tijdens inspecties.

Vierogenprincipe

Het vierogenprincipe betekent dat een pedagogisch medewerker nooit alleen met kinderen werkt zonder dat een andere volwassene kan meekijken of meeluisteren. Dit kan fysiek zicht zijn, maar ook om hoorbaar aanwezig zijn. Het doel hiervan is om openheid en veiligheid te waarborgen voor zowel de kinderen als de medewerkers.

Hoe wij het vierogenprincipe bij Junglehoek organiseren:

- Tijdens openingstijden werken wij altijd volgens de wettelijke beroepskracht-kindratio (BKR). Dit betekent dat er voldoende pedagogisch medewerkers op de groepen staan in verhouding tot het aantal aanwezige kinderen. In principe zijn er altijd meerdere volwassenen in het gebouw aanwezig (collega's op een andere groep, leidinggevende of ondersteunend personeel).
- Wanneer er volgens de beroepskracht-kindratio tijdelijk één pedagogisch medewerker op een groep aanwezig is, bijvoorbeeld tijdens de 3-uursregeling, blijft het vierogenprincipe van

kracht. Er is dan altijd een achterwacht of andere volwassene in of nabij het gebouw die bereikbaar is en snel kan bijspringen indien nodig.

- De groepsruimtes zijn zo ingericht dat er goed zicht is. De ruimtes grenzen aan elkaar en hebben ramen en doorzichten, zodat collega's elkaar eenvoudig kunnen zien en horen.
- Tijdens breng- en haalmomenten zijn er naast pedagogisch medewerkers ook ouders aanwezig.
- Voor slaapruimtes gebruiken wij babyfoons en luistersysteem. Pedagogisch medewerkers kunnen direct reageren als er iets gebeurt en een collega kan altijd meekijken.
- Medewerkers van kantoor en leidinggevenden lopen regelmatig de groepen binnen. Dit gebeurt bewust zonder aankondiging, zodat er altijd sprake is van zicht op het pedagogisch handelen.
- Het vierogenprincipe geldt ook voor stagiairs en vrijwilligers. Zij staan nooit alleen op een groep en worden begeleid door een pedagogisch medewerker.
- We stimuleren een open aanspreekcultuur. Collega's spreken elkaar aan als iets opvallends gebeurt en delen zorgen of signalen direct met de leidinggevende of de aandachtsfunctionaris kindermishandeling. Bij signalen van grensoverschrijdend gedrag volgen wij de meldcode en de MOA.
- Roosters en achterwachtvoorzieningen waarborgen dat het vierogenprincipe ook bij ziekte of pauzes in stand blijft.
- Nieuwe medewerkers, stagiairs en vrijwilligers krijgen uitgebreid uitleg over het vierogenprincipe tijdens hun introductie.
- Ouders en de oudercommissie worden jaarlijks geïnformeerd over de toepassing van het vierogenprincipe. De oudercommissie heeft adviesrecht op de invulling.

Met deze werkwijze zorgen we ervoor dat het vierogenprincipe op een praktische en pedagogisch verantwoorde manier wordt nageleefd.

Achterwachting

Tijdens de opvang is er altijd minimaal één pedagogisch medewerker op de groep aanwezig. Daarnaast werken we volgens het vierogenprincipe: er is altijd de mogelijkheid dat een tweede volwassene meekijkt of meeluistert. Op momenten dat er maar één pedagogisch medewerker in de groep staat, is er altijd een achterwacht beschikbaar. Deze achterwacht is dichtbij, in of vlak naast het gebouw en direct bereikbaar. Als er iets gebeurt of extra hulp nodig is, kan de achterwacht snel bijspringen zodat de veiligheid van de kinderen altijd goed gewaarborgd blijft.

Uitwerking bij Junglehoek:

- De achterwacht is altijd een volwassene van 18 jaar of ouder die de locatie goed kent en bevoegd is om in te grijpen. Dit kan de locatiemanager, leidinggevende of een vaste medewerker zijn, bijvoorbeeld van een andere groep of met een ondersteunende taak. Indien nodig kan de achterwacht ook een extern persoon zijn die in de directe omgeving beschikbaar is en snel ter plaatse kan zijn. De achterwacht is nooit een stagiaire.
- Medewerkers weten altijd wie de achterwacht is, dat staat genoteerd op het planningsbord in de personeelsruimte. Daar staat ook bij hoe ze die kunnen bereiken.
- In situaties waarin volgens de beroepskracht-kindratio slechts één pedagogisch medewerker op de groep hoeft te staan, blijft de achterwachting van kracht. Er is dus altijd een tweede volwassene in of nabij het gebouw die direct bereikbaar is en snel kan bijspringen indien nodig. De achterwacht is direct bereikbaar en kan binnen vijftien minuten in de groep aanwezig zijn om ondersteuning te bieden.

- Bij calamiteiten, zoals een ontruiming, een ernstig incident of wanneer een pedagogisch medewerker plotseling uitvalt, neemt de achterwacht direct taken over of biedt ondersteuning.
- De achterwacht is bekend met het ontruimingsplan en weet hoe te handelen bij een calamiteit. De achterwacht is geen vervanging van de BHV'er of kinder-EHBO'er op de locatie, maar kan ondersteunen en direct hulp inschakelen.
- Naast de gewone bezetting maken we soms gebruik van de 3-uursregeling (zie ook Pedagogisch beleidsplan). Dit betekent dat er maximaal drie uur per dag één pedagogisch medewerker alleen op de groep kan staan, bijvoorbeeld bij opening, sluiting of tijdens middagrust. Ook dan is er altijd een achterwacht beschikbaar die direct bereikbaar is en snel kan inspringen als dat nodig is.
- We bespreken de werking van de achterwacht- en 3-uursregeling ieder jaar in het team en met de oudercommissie, zodat we samen kijken of alles nog goed geregeld is of dat er iets verbeterd moet worden.

Seksuele ontwikkeling

Seksuele ontwikkeling begint al bij jonge kinderen. Zij ontdekken hun lichaam, voelen wat prettig is en leren over verschillen tussen mensen en wat passend gedrag is. Bij Junglehoek begeleiden we dit op een open en respectvolle manier. We benoemen lichaamsdelen in duidelijke, passende termen, geven ruimte én grenzen waar nodig en leren kinderen elkaar en zichzelf respect te geven. We brengen ouders waar nodig op de hoogte en verwijzen naar betrouwbare informatie.

Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

Binnen Junglehoek accepteren we geen enkele vorm van grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor hebben wij een apart **Protocol Kindermishandeling en Grensoverschrijdend gedrag**, waarin de procedures uitgebreid zijn beschreven en de actuele contactgegevens van betrokken instanties staan vermeld. Ook de verdeling van verantwoordelijkheden tussen directie, leidinggevenden en medewerkers is daarin vastgelegd.

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag van fysieke, psychische of seksuele aard dat schade kan toebrengen of als bedreigend wordt ervaren. Dit gedrag kan voorkomen tussen kinderen onderling, tussen kinderen en volwassenen, tussen medewerkers of tussen ouders en medewerkers. Het maakt niet uit of dit eenmalig of herhaald voorkomt: het is altijd ontoelaatbaar. De ervaring van het slachtoffer is hierbij leidend.

Wij werken actief aan een veilige en positieve groepssfeer door duidelijke regels en grenzen te stellen, medewerkers bewust te maken van hun voorbeeldrol en kinderen te leren respectvol met elkaar om te gaan. Ook ouders betrekken we hierbij.

Stappen bij grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag volgen wij altijd de stappen zoals beschreven in het **Protocol Kindermishandeling en Grensoverschrijdend gedrag**. In hoofdlijnen betekent dit dat wij:

1. Signalen zorgvuldig vastleggen en objectief beschrijven.
2. Overleg voeren met collega's, de leidinggevende of de aandachtsfunctionaris en bij grensoverschrijdend gedrag door een medewerker altijd de locatiemanager en houder

informerend. Als het grensoverschrijdend gedrag bij de houder of locatiemanager wordt gesignaleerd, wordt de aandachtsfunctionaris geïnformeerd en andersom.

3. Tenzij dit de veiligheid van het kind in gevaar brengt, in gesprek gaan met ouders/verzorgers en zo nodig ook met de betrokken medewerker(s).
4. Een professionele afweging maken: zelf hulp organiseren of externe instanties inschakelen.
5. Indien nodig melden bij de juiste instantie, zoals de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs, Veilig Thuis of de (zedes)politie. Afhankelijk van de situatie kan ook de klachtencommissie, GGD of Slachtofferhulp Nederland betrokken worden.
6. Evalueren en binnen het team bespreken, zodat we leren van de situatie en maatregelen kunnen nemen om herhaling te voorkomen.

Privacy en vertrouwelijkheid

Bij Junglehoek gaan wij zorgvuldig en veilig om met persoonsgegevens van kinderen en ouders in overeenstemming met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Alle gegevens die wij ontvangen, worden vertrouwelijk behandeld en uitsluitend gebruikt voor de opvang en ontwikkeling van het kind. Voorbeelden hiervan zijn contactgegevens, medische bijzonderheden en observaties. Alleen bevoegde medewerkers hebben toegang tot deze informatie.

Voor onze dagelijkse communicatie met ouders gebruiken wij de Ouderapp van Konnect. Voor observaties en het volgen van de ontwikkeling van kinderen maken wij gebruik van de Kijk!-app. Deze systemen zijn beveiligd en alleen toegankelijk voor bevoegde medewerkers met persoonlijke inloggegevens. Ouders hebben via de Ouderapp toegang tot informatie die betrekking heeft op hun eigen kind.

Gegevens worden digitaal bewaard in beveiligde systemen die zijn afgeschermd met wachtwoorden en gebruikersrechten. Papierdocumenten, zoals inschrijfformulieren of medische verklaringen, worden opgeborgen in afsluitbare kasten die alleen toegankelijk zijn voor medewerkers. Privacygevoelige informatie wordt nooit gedeeld via onbeveiligde kanalen; bij overdracht gebruiken wij altijd veilige communicatiemiddelen.

Wij hanteren duidelijke bewaartermijnen. Contract- en financiële gegevens, inclusief BSN-gegevens, worden **zeven jaar** bewaard, zoals de wet dit voorschrijft. Gegevens die betrekking hebben op de opvang en ontwikkeling, zoals dagelijkse observaties, verslagen en contactgegevens, bewaren wij **twee jaar** nadat een kind de opvang heeft verlaten. Foto's en beeldmateriaal worden uitsluitend gebruikt met toestemming van ouders en maximaal **één jaar** bewaard, tenzij ouders toestemming geven voor langere opslag, bijvoorbeeld voor gebruik in een jaarboek of groepsdocumentatie. Dossiers die voortkomen uit een incident of melding worden minimaal **twee jaar** na afronding bewaard. Daarna worden ze verwijderd of vernietigd.

Overdracht van gegevens aan derden zoals basisscholen, BSO of externe professionals, gebeurt uitsluitend met expliciete toestemming van ouders. Ook bij een incident of melding delen wij alleen informatie die noodzakelijk is en waarvoor ouders akkoord hebben gegeven, tenzij er sprake is van een wettelijke verplichting om te melden.

Ouders hebben altijd recht op inzage in de gegevens die wij van hun kind bijhouden. Zij kunnen verzoeken om correctie of verwijdering, en wij geven hieraan gehoor zolang dit niet in strijd is met wettelijke bewaartermijnen. Bij een eventueel datalek volgen wij de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens en informeren wij direct de betrokken ouders.

Belangrijkste risico's en maatregelen

Binnen Junglehoek onderscheiden we zeven grootste risico's die grote gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Deze risico's worden jaarlijks geëvalueerd in de RI&E en besproken in het team. Voor ieder risico hebben wij preventieve maatregelen opgesteld en een handelwijze voor als het toch misgaat.

De leidinggevende ziet erop toe dat er altijd voldoende medewerkers aanwezig zijn met een geldig certificaat Kinder-EHBO en BHV, zodat adequaat gehandeld kan worden bij een incident.

Taakverdeling bij incidenten

Bij Junglehoek zorgen we er altijd voor dat ieder kind zich veilig en gezien voelt, ook tijdens een incident. Daarom hebben we vaste afspraken over wie wat doet:

Eerste hulp: Eerste hulp: de medewerker die het incident als eerste ziet of bij het kind aanwezig is, start direct met de noodzakelijke hulp en biedt troost. Indien deze medewerker geen Kinder-EHBO heeft, schakelt hij of zij direct een collega met Kinder-EHBO in om de hulp over te nemen. Bij levensgevaar belt de eerste medewerker altijd direct 112 en informeert zo snel mogelijk (via een collega als het niet anders kan) de leidinggevende of locatiemanager.

De andere kinderen: een tweede medewerker vangt de overige kinderen in de groep liefdevol op, stelt hen gerust en zorgt voor rust en veiligheid in de groep. Indien nodig wordt de groep tijdelijk gesplitst of krijgen de kinderen een afleidende activiteit aangeboden.

Ouders/verzorgers: zij worden zo snel mogelijk telefonisch geïnformeerd. Dit gebeurt bij voorkeur door de mentor of een vaste leidster van de groep, zodat ouders het nieuws horen van iemand die hun kind goed kent. Bij ernstige incidenten neemt de locatiemanager de opvang en verdere communicatie met ouders op zich, zodat er altijd één duidelijk aanspreekpunt is.

Houder en locatiemanager: bij ernstige incidenten wordt altijd de houder en locatiemanager ingeschakeld. De locatiemanager ondersteunt de medewerkers, onderhoudt contact met externe instanties en neemt waar nodig de communicatie met ouders op zich.

Registratie en evaluatie: elk incident wordt vastgelegd in het incidenten- en ongevallenformulier. De registratie wordt gecontroleerd en besproken in het teamoverleg, zodat we leren van de situatie en verbeterpunten in ons beleid of onze protocollen kunnen verwerken.

Handelswijze bij incidenten

Voor de concrete stappen van eerste hulp bij verbranding, vergiftiging, verdrinking, valongevallen, verstikking, verwondingen en vermissing verwijzen wij naar het Protocol Eerste Hulp bij Incidenten. Dit protocol is op de locatie aanwezig, alle pedagogisch medewerkers zijn hiermee bekend en passen dit toe.

Tijdens openingstijden is er altijd minimaal één volwassene aanwezig met een geldig Kinder-EHBO-certificaat én iemand die bevoegd is om BHV-taken uit te voeren. Junglehoek streeft ernaar dat in de nabije toekomst alle pedagogisch medewerkers zowel Kinder-EHBO als BHV gecertificeerd zijn, zodat we de deskundigheid verder versterken.

Ernstige incidenten of calamiteiten (zoals ziekenhuisopname, overlijden of een ernstig ongeluk) worden direct als calamiteit gemeld bij de GGD/Gemeente.

Incidenten en bijna-incidenten worden altijd geregistreerd en besproken in het teamoverleg. Op basis van deze evaluaties wordt het beleid of worden protocollen waar nodig aangepast, in samenspraak met de oudercommissie. Indien nodig wordt ook de RIE direct bijgewerkt, zodat ons veiligheidsbeleid altijd actueel blijft.

Een kind geruststellen

Kinderen reageren vaak met angst of paniek op pijn of een ongeluk. Je let daarom niet alleen op de medische zorg, maar ook op de emotionele veiligheid:

Blijf zelf rustig: kinderen spiegelen de emoties van volwassenen. Wanneer jij kalm blijft, voelt het kind dat er overzicht en veiligheid is. Haal desnoods zelf even diep adem voordat je het kind benadert.

Spreek zacht en vriendelijk: gebruik een rustige toon en korte, geruststellende zinnen. Een kind in paniek of met pijn heeft geen behoefte aan veel uitleg, maar vooral aan het gevoel dat er iemand bij hem of haar is die zorgt en beschermt. Zeg dingen als: “Ik blijf bij je”, “Je bent veilig”, “Ik ga je helpen”, of “Je doet het heel goed.” Door steeds herhaald en kalm te zeggen dat je er bent, voelt het kind zich gedragen en hoeft het niet alleen door de situatie heen te gaan. Het gaat er minder om wat je precies zegt en meer om hoe je het zegt: rustig, vriendelijk en liefdevol.

Nazorg na incident

Bij Junglehoek vinden we dat eerste hulp niet stopt nadat een wond is verbonden of een kind weer kan ademen. Nazorg is minstens zo belangrijk. Een incident kan veel indruk maken. Op het kind zelf, op de groep, op de ouders en ook op onze medewerkers. Daarom zorgen we niet alleen voor het lichamelijke herstel, maar ook voor de emotionele veiligheid en rust erna.

Voor het kind betekent dit dat we altijd ruimte geven aan emoties. Een kind mag huilen, boos zijn of bang blijven. Wij bieden troost en nabijheid, met zachte woorden en een rustige houding. We leggen eenvoudig uit wat er gebeurd is, op een manier die past bij de leeftijd: “Je bent gevallen, ik heb je geholpen en nu gaat het weer beter.” Zo voelt een kind dat het veilig is en niet alleen staat. Ook na de eerste hulp houden we het kind goed in de gaten, zodat we signalen van later optredende klachten op tijd herkennen.

Voor ouders en verzorgers zijn we open en duidelijk. We informeren altijd over wat er gebeurd is, welke hulp we hebben verleend en welke observaties of adviezen nodig zijn voor thuis. Als er twijfel is of klachten verergeren, moedigen we ouders aan om contact op te nemen met een arts. Zo weten ouders dat zij volledig zijn meegenomen en dat de zorg rondom hun kind zorgvuldig wordt overgedragen.

Ook de groep krijgt aandacht. Kinderen die een incident hebben gezien, krijgen een korte en eenvoudige uitleg: “X is gevallen en wij hebben geholpen, nu gaat het weer beter.” Daarmee herstellen we de rust en geven we ook de andere kinderen het gevoel dat ze veilig zijn.

Voor onze medewerkers is nazorg net zo belangrijk. We evalueren samen wat er goed ging en waar we van kunnen leren. Het incident wordt altijd vastgelegd in het ongevallenregistratieformulier en

besproken in het teamoverleg, zodat we als organisatie blijven verbeteren. En we erkennen dat een heftig incident ook impact kan hebben op de medewerker zelf. Binnen Junglehoek is er ruimte om dit met elkaar te delen, zodat niemand alleen achterblijft met spanning of schrik. Indien gewenst kan een medewerker gebruikmaken van professionele ondersteuning, bijvoorbeeld via Slachtofferhulp Nederland of de bedrijfsarts.

1. Verbranding

Verbrandingen kunnen ontstaan door contact met hete vloeistoffen (zoals thee, koffie, soep), hete oppervlakken (radiatoren, kookplaten, ovens), elektrische apparaten (strijkijzer, lijmpistool, waterkoker) of door de zon. Voor jonge kinderen is zelfs kort contact met een warme vloeistof of oppervlak al ernstig en kan blijvend letsel veroorzaken.

Preventieve maatregelen

- Warme dranken worden niet in de groep genuttigd. Indien noodzakelijk worden thermosbekers gebruikt en dranken buiten bereik van kinderen geplaatst.
- Radiatoren en andere warmtebronnen zijn afgeschermd.
- In de kindertoiletten is uitsluitend koud water beschikbaar voor de kinderen.
- Elektrische apparaten zoals waterkokers, koffiezetapparaten en ovens staan buiten bereik van kinderen of in afgesloten ruimtes.
- Strijkijzers, lijmpistolen en andere hete materialen worden alleen gebruikt onder toezicht van een pedagogisch medewerker; kinderen mogen deze nooit zelfstandig gebruiken.
- Bij activiteiten met koken/bakken is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig; kinderen komen nooit zonder toezicht in de keuken.
- Tijdens warme dagen volgen wij het **protocol Zomerzorg Samen Hitteveilig**: kinderen spelen zoveel mogelijk in de schaduw, worden ingesmeerd met zonnebrandcrème en krijgen regelmatig water aangeboden.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het continu waarborgen van een veilige speel- en leeromgeving, en letten actief op mogelijke brandrisico's.
- Zij maken met kinderen afspraken over veilig gedrag (bijv. niet aan het aanrecht komen, niet spelen bij elektrische apparaten), passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Tijdens activiteiten met mogelijk brandgevaar (koken, knutselen met lijmpistool) is er altijd minimaal één pedagogisch medewerker fysiek aanwezig om toezicht te houden.
- De leidinggevende ziet erop toe dat protocollen bekend zijn bij alle medewerkers en dat er op de locatie altijd voldoende medewerkers aanwezig zijn met een geldig certificaat Kinder-EHBO en BHV.

2. Vergiftiging

Vergiftiging kan ontstaan door het inslikken van schoonmaakmiddelen, medicijnen, giftige planten of voedingsmiddelen die niet geschikt zijn voor jonge kinderen. Ook kan er sprake zijn van contactvergiftiging (via huid of slijmvliezen) of gasvergiftiging (bijvoorbeeld door koolmonoxide). Omdat kinderen nieuwsgierig zijn en vaak dingen in hun mond stoppen, is het risico in een kinderopvangomgeving aanzienlijk wanneer middelen of materialen niet veilig worden opgeborgen.

Preventieve maatregelen

- Alle schoonmaakmiddelen, wasmiddelen, medicatie en andere gevaarlijke stoffen worden bewaard in afgesloten, voor kinderen ontoegankelijke kasten of ruimtes.
- Pedagogisch medewerkers laten schoonmaakmiddelen nooit onbeheerd achter in de groep.
- Medicatie wordt alleen toegediend met schriftelijke toestemming van ouders en volgens het protocol Medicijnverstrekking.
- Giftige planten en gevaarlijke materialen worden niet in ruimtes geplaatst waar kinderen bij kunnen.
- Er zijn duidelijke afspraken met ouders over het meenemen van medicijnen, voeding of verzorgingsproducten naar de opvang. Medicijnen worden uitsluitend aangenomen in de originele verpakking met etiket en gaan altijd vergezeld van een volledig ingevuld en ondertekend medicatieformulier. De medicijnen worden veilig en buiten bereik van kinderen bewaard in een afgesloten kast. Pedagogisch medewerkers dienen alleen medicijnen toe waarvoor schriftelijke toestemming van ouders is vastgelegd.
- Pedagogisch medewerkers controleren dagelijks of alle ruimtes en materialen veilig zijn opgesteld.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers zijn alert op mogelijke bronnen van vergiftiging en grijpen in wanneer er gevaarlijke situaties dreigen te ontstaan.
- Bij het gebruik van schoonmaakmiddelen, medicatie of verzorgingsproducten zijn medewerkers verantwoordelijk voor het correct afsluiten en opruimen.
- Zij maken met kinderen duidelijke afspraken over veilig gedrag (bijv. niet zonder toestemming iets eten of drinken, geen spullen in de mond stoppen), passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De locatiemanager zijn verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van veilige, afgesloten opbergruimtes en voor het bekendmaken en naleven van protocollen.

3. Verdrinking

Verdrinking kan al optreden in kleine hoeveelheden water, zoals in een emmer, waterbak, zwembadje of vijver. Het gaat vaak stil en snel, waardoor dit een groot risico vormt voor jonge kinderen. Op de opvang kan verdrinking zowel binnen (bij gebruik van bakken met water of bij het handen wassen) als buiten (bij regenplassen, speelzwembadjes of waterpartijen in de omgeving) voorkomen.

Preventieve maatregelen

- Op het terrein van Junglehoek zetten wij geen zwembadjes of andere waterbassins neer.
- Kinderen spelen nooit zonder direct toezicht in de buurt van water.
- Emmers, bakken of andere materialen met water worden buiten bereik van kinderen gehouden.
- Buitenkranen zijn voorzien van een veiligheidsdop zodat kinderen er niet zelfstandig gebruik van kunnen maken.
- Wij organiseren in principe geen uitstapjes naar locaties waar open water aanwezig is. Mocht een activiteit toch (gedeeltelijk) plaatsvinden in de nabijheid van water, dan gelden strikte afspraken over toezicht en de beroepskracht-kindratio. Kinderen dragen herkenbare hesjes en medewerkers hebben altijd een telefoon en een actuele kindlijst bij zich.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers houden altijd fysiek toezicht wanneer kinderen met of bij water spelen. Eén medewerker staat direct bij het water om de kinderen te begeleiden; een tweede medewerker houdt overzicht op de rest van de groep.
- Pedagogisch medewerkers maken met kinderen duidelijke afspraken over veilig gedrag bij water (bijv. niet alleen naar het water toe lopen, altijd wachten op een volwassene, rustig spelen), passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De locatiemanager zorgt voor duidelijke afspraken over watergebruik in het team zijn en regelmatig worden besproken.
- Bij uitstapjes of activiteiten met water bepaalt de leidinggevende vooraf de risico's en de bijbehorende maatregelen.

4. Valongevallen

Valongevallen zijn een van de meest voorkomende oorzaken van letsel bij jonge kinderen. Ze kunnen ontstaan door vallen van hoogte (trap, stoel, tafel, aankleedtafel, speeltoestel), maar ook door struikelen, uitglijden of onvoorzichtig spel. Omdat jonge kinderen hun motoriek nog ontwikkelen, zijn zij extra kwetsbaar. Een val kan variëren van een kleine schaafwond tot ernstig letsel.

Preventieve maatregelen

- Trappen zijn voorzien van stevige traphekjes en deuren naar trappen en zijn altijd gesloten.
- Medewerkers controleren bij opening en gedurende de dag of de traphekjes goed gesloten en functionerend zijn.
- De trap wordt alleen gebruikt door volwassenen; kinderen mogen nooit zelfstandig bij de trap komen.
- Kinderen mogen niet op tafels, stoelen of kasten klimmen; medewerkers grijpen direct in wanneer dit toch gebeurt.
- Bij gebruik van de aankleedtafel blijft een pedagogisch medewerker altijd naast het kind staan.
- Er is altijd toezicht bij gebruik van speeltoestellen in een speeltuin; bij de glijbaan of schommel staat een medewerker dichtbij om te begeleiden.
- Vloeren en looproutes worden dagelijks gecontroleerd op gladheid, losliggende voorwerpen of ander struikelgevaar.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers zijn alert op onveilig speelgedrag (zoals klimmen op stoelen/tafels) en spreken kinderen hier direct op aan.
- We leren kinderen dat de trap geen speelplek is en dat ze er alleen samen met een volwassene mogen komen. Pedagogisch medewerkers benoemen dit consequent in begrijpelijke taal.
- Zij maken met kinderen duidelijke afspraken over veilig bewegen (bijv. rustig lopen binnen, niet klimmen op meubels), passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Tijdens het buitenspelen houden pedagogisch medewerkers voortdurend toezicht.
- De locatiemanager dragen zorg voor een veilige inrichting van alle binnen- en buitenruimtes. Zij controleren periodiek of materialen en meubilair veilig, stabiel en intact zijn en laten indien nodig direct herstel of vervanging uitvoeren.

5. Verstikking

Verstikking is een groot risico bij jonge kinderen, omdat zij de neiging hebben om voorwerpen in hun mond te stoppen en nog onvoldoende kauw- en slikvaardigheid hebben. Verstikking kan ontstaan door voedsel (bijv. druiven en kleine snoepjes), kleine speelgoedonderdelen of loshangende materialen zoals koordjes of sieraden. Een verstikkingsincident kan levensbedreigend zijn en vraagt altijd om snel en adequaat handelen.

Preventieve maatregelen

- Druiven, tomaatjes en ander rond of hard voedsel worden altijd in kleine stukjes gesneden; pinda's en harde snoepjes worden niet aangeboden.
- Kinderen eten en drinken uitsluitend onder toezicht en zittend aan tafel.
- Speelgoed wordt afgestemd op de leeftijdsgroep en dagelijks gecontroleerd op losse of kleine onderdelen.
- Kleine materialen (bijv. kralen, knutselmateriaal) zijn alleen beschikbaar onder toezicht van een medewerker.
- Koordjes aan kleding en loshangende bretels zijn niet toegestaan; ouders worden hier bij intake over geïnformeerd.
- Sieraden worden thuisgelaten of veilig opgeborgen.
- Ruimtes worden dagelijks gecontroleerd op kleine voorwerpen die verstikkingsgevaar kunnen opleveren.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers houden toezicht bij alle eet- en drinkmomenten en zien erop toe dat kinderen rustig eten en goed kauwen.
- Zij maken met kinderen afspraken over veilig eet- en speelgedrag (bijv. eerst doorslikken, daarna nieuw hapje nemen, geen speelgoed in de mond), passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Tijdens knutselactiviteiten zorgen pedagogisch medewerkers dat kinderen alleen materialen gebruiken die geschikt zijn voor hun leeftijd. Bij kleine onderdelen (zoals kralen, dopjes of losse knutselmateriaal) is er altijd directe begeleiding.
- Pedagogisch medewerkers controleren dagelijks speelgoed en materialen op kleine onderdelen en vervangen dit indien nodig. Zij zien er daarnaast op toe dat het aanbod van speelgoed en materialen altijd aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de kinderen, zodat risico's worden voorkomen.
- De locatiemanager zorgen voor een veilig aanbod van materialen en duidelijke afspraken met ouders over kleding en sieraden.

6. Verwondingen

Verwondingen kunnen ontstaan door botsen, stoten, vallen, bekneld raken of door scherpe materialen. Ook bij knutselactiviteiten (gebruik van scharen, lijm, kralen) of bij het gebruik van speeltoestellen kunnen kinderen zich verwonden. Hoewel veel verwondingen klein zijn (schaafwonden, blauwe plekken), kunnen er ook ernstigere incidenten plaatsvinden zoals snijwonden of diepe kneuzingen.

Preventieve maatregelen

- Meubilair en speelgoed worden dagelijks gecontroleerd op scherpe randen, splinters of kapotte onderdelen.

- Kleine en scherpe materialen zijn niet vrij toegankelijk en worden alleen gebruikt onder begeleiding.
- Scharen die door kinderen gebruikt worden, zijn stomp en afgestemd op de leeftijd van de groep.
- De speelruimtes zijn zo ingericht dat looproutes vrij zijn van obstakels, om botsen en struikelen te voorkomen.
- Bij knutselactiviteiten wordt gewerkt met veilige materialen en duidelijke afspraken (bijv. niet lopen met scharen of potloden in de hand).
- Kinderen dragen geen sieraden of kleding met onderdelen die kunnen blijven haken en zo verwondingen veroorzaken.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers houden toezicht op het spelgedrag en grijpen in bij risicovol gedrag (bijv. ruw stoeien, lopen met scherpe materialen).
- Zij maken met kinderen duidelijke afspraken over veilig spelen en knutselen (bijv. rustig lopen binnen, een schaar alleen gebruiken om te knippen, geen speelgoed of potloden in de mond stoppen), passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Tijdens knutselactiviteiten zorgen pedagogisch medewerkers dat kinderen alleen materialen gebruiken die geschikt zijn voor hun leeftijd. Bij gebruik van materialen die extra risico's opleveren (scharen, kralen, lijmpistool) is er altijd directe begeleiding.
- Pedagogisch medewerkers controleren dagelijks speelgoed, knutselmaterialen en inrichting van de ruimtes op veiligheid en melden gebreken direct bij de leidinggevende.
- De locatiemanager zorgt voor veilige inrichting, veilige materialen en duidelijke afspraken met ouders (bijv. geen gevaarlijke kleding of sieraden).

7. Vermissing

Een vermissing kan ontstaan wanneer een kind ongemerkt de groep of buitenspeelruimte verlaat, of wanneer er onduidelijkheid is bij het halen en brengen. Ook tijdens uitstapjes bestaat het risico dat een kind zich losmaakt van de groep. Vermissing vormt een ernstig veiligheidsrisico en vraagt om duidelijke afspraken en alert toezicht.

Preventieve maatregelen

- Toegangsdeuren zijn voorzien van kindveilige sluitingen en worden tijdens opvangtijden bewaakt of afgesloten.
- De buitenruimtes zijn volledig omheind en poorten zijn altijd dicht en beveiligd.
- Bij halen en brengen wordt gewerkt met een aanwezigheidslijst; kinderen worden uitsluitend meegegeven aan personen die daartoe door de ouders schriftelijk zijn gemachtigd.
- Bij uitstapjes dragen kinderen herkenbare hesjes, loopt de groep in overzichtelijke samenstellingen en hebben medewerkers altijd een actuele kindlijst en een telefoon bij zich.
- Afspraken over halen en brengen (bijv. wijziging van wie een kind ophaalt) worden altijd schriftelijk of digitaal bevestigd door de ouders.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers houden voortdurend toezicht en tellen de kinderen regelmatig, met name bij overgangsmomenten (naar buiten, naar binnen, voor en na toiletbezoek, tijdens uitstapjes).

- Bij het ophalen controleren medewerkers altijd of de persoon gemachtigd is om het kind mee te nemen. Bij twijfel wordt het kind nooit meegegeven zonder overleg met ouders.
- Pedagogisch medewerkers maken met de kinderen duidelijke afspraken over veilig gedrag, passend bij hun leeftijd en ontwikkelingsniveau. Voorbeelden: binnen de hekken blijven, altijd wachten op een volwassene bij de poort, bij een uitstapje in de rij blijven lopen, een herkenningssheje aanhouden.
- Tijdens uitstapjes verdeelt het team de kinderen in kleine groepjes en heeft elke medewerker een eigen groepje onder verantwoordelijkheid.
- Bij een vermissing wordt direct gehandeld volgens het protocol Eerste hulp bij incidenten: het terrein wordt doorzocht, de politie wordt ingeschakeld en ouders worden onmiddellijk geïnformeerd.
- De leidinggevende ziet erop toe dat alle medewerkers het protocol kennen en dat er regelmatig aandacht is voor dit thema in het teamoverleg.

Kinderen begeleiden bij grote incidenten of schrikmomenten

Wanneer zich een groot incident voordoet (bijvoorbeeld een ernstige val, brandwond of verstikkingsgevaar), handelen pedagogisch medewerkers allereerst volgens het Protocol Eerste Hulp bij Incidenten. Zodra de situatie onder controle is en medische hulp is ingeschakeld, zorgen medewerkers voor nabijheid en geruststelling van het getroffen kind. Zij benoemen wat er is gebeurd, vertellen welke hulp wordt gegeven (“de dokter komt zo, ik blijf bij je”) en blijven bij het kind tot ouders/verzorgers aanwezig zijn.

Pedagogisch medewerkers hebben daarnaast aandacht voor de andere kinderen in de groep. Zij geven korte en duidelijke uitleg (“er is iets gebeurd, wij zorgen dat het goed komt”) en zorgen dat er rust heerst. Waar nodig worden kinderen afgeleid met een activiteit of tijdelijk naar een rustige plek begeleid.

Na afloop van het incident bespreken pedagogisch medewerkers met het team hoe de kinderen dit hebben beleefd en welke steun zij nog nodig hebben. Ouders/verzorgers van alle betrokken kinderen worden hier altijd bij betrokken en geïnformeerd.

Nazorg

Het betrokken kind krijgt bij terugkomst op de opvang extra aandacht en nabijheid. Pedagogisch medewerkers checken hoe het gaat, praten er kort over met het kind (afhankelijk van de leeftijd) en geven ruimte aan eventuele gevoelens of angsten. Ook andere kinderen die getuige waren van het incident krijgen, indien nodig, de kans om vragen te stellen of hun ervaring te delen.

Met de ouders van het betrokken kind wordt altijd contact opgenomen om samen de situatie te bespreken, ervaringen uit te wisselen en afspraken te maken over eventuele vervolgstappen of extra aandacht op de groep.

Alle grote incidenten worden geregistreerd in de incidentenmap en geëvalueerd in het teamoverleg. Als een incident grote emotionele impact heeft op kinderen, ouders of medewerkers, kan de locatiemanager in overleg met betrokkenen Slachtofferhulp Nederland inschakelen voor extra nazorg en ondersteuning.

Omgaan met kleine risico's

Naast de zeven grootste risico's besteden wij binnen Junglehoek nadrukkelijk aandacht aan kleine, dagelijkse risico's. Deze horen bij de ontwikkeling van kinderen en bieden leermomenten. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren omgaan met deze kleine risico's. Pedagogisch medewerkers begeleiden dit proces actief door:

- Duidelijke afspraken te maken en grenzen te stellen, passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind,
- Kinderen uit te leggen waarom bepaald gedrag gevaarlijk of pijnlijk kan zijn,
- Toezicht te houden en waar nodig in te grijpen,
- Kinderen te stimuleren om zelf oplossingen te vinden en zo zelfvertrouwen en risicobewustzijn op te bouwen.

Werkwijze van medewerkers

Onze medewerkers volgen hierbij vaste stappen:

1. **Observeren:** medewerkers kijken hoe kinderen omgaan met een situatie en of er sprake is van spanning, uitdaging of risico.
2. **Inschatten:** zij beoordelen of het risico past bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind en of het veilig genoeg is om door te gaan.
3. **Begeleiden:** waar nodig geven zij aanwijzingen of helpen ze kinderen om een handeling veiliger uit te voeren (bijv. bij het beklimmen van een speeltoestel of het smeren van een cracker met een mesje). Daarbij benoemen medewerkers ook wat een kind voelt of kan voelen: dat iets pijn doet, spannend is of gevaarlijk kan zijn. Zo leren kinderen risico's herkennen en woorden geven aan hun ervaring.
4. **Nabespreken:** na afloop wordt kort benoemd wat goed ging en wat een volgende keer anders kan. Hierdoor leren kinderen reflecteren en groeit hun risicobewustzijn stap voor stap.

Een aantal voorbeelden uit de praktijk

- **Baby's:** bij baby's gaat het vooral om veilige exploratie. Een baby mag rollen op een speelkleed en een voorwerp vastpakken en in de mond stoppen, zolang dit speelgoed geschikt is voor de leeftijd (bijv. rammelaar, bijtring). Pedagogisch medewerkers houden toezicht en zorgen dat alleen veilig materiaal wordt aangeboden.
- **Peuters:** peuters leren bij het spelen dat ze soms kunnen vallen of botsen. De medewerker benoemt dit ("kijk uit voor de stoep, daar kun je struikelen en dat doet pijn") en begeleidt het kind bij het opnieuw proberen. Zo ervaren peuters oorzaak en gevolg en ontwikkelen zij zelfvertrouwen.
- **Buitenspelen:** bij speeltoestellen is er altijd directe begeleiding. Een medewerker staat bij de glijbaan om kinderen te helpen en te begeleiden, terwijl een andere medewerker overzicht houdt over de hele buitenspeelruimte.
- **Spelen met een bal:** kinderen leren dat ze voldoende ruimte moeten nemen en dat een bal hard kan aankomen. De medewerker legt dit uit, laat kinderen ervaren en helpt hen elkaar waarschuwingen te geven ("let op, ik gooi de bal").
- **Zelf een cracker smeren:** kinderen leren omgaan met een botermesje (zonder scherpe rand). De medewerker geeft uitleg, houdt toezicht en corrigeert wanneer een kind het mes verkeerd vasthoudt. Zo leren kinderen veilig omgaan met keukenspullen.
- **Klimmen en klauteren:** op lage speeltoestellen in de speeltuin mogen kinderen proberen zelf naar boven en beneden te klimmen. De medewerker staat ernaast en legt uit waar ze hun

handen en voeten moeten plaatsen. Bij vallen leren kinderen dat dit pijn kan doen, maar ook dat ze het opnieuw kunnen proberen.

- **Knutselactiviteiten:** kinderen leren hoe ze een schaar veilig vasthouden en gebruiken. De medewerker geeft vooraf uitleg (“een schaar gebruik je om papier te knippen, niet om mee te lopen”), houdt toezicht en grijpt in als een kind het materiaal verkeerd gebruikt.

Door kinderen bewust te maken van kleine risico's en hen hierin te begeleiden, dragen wij bij aan hun zelfstandigheid, motorische ontwikkeling, zelfvertrouwen en gevoel van veiligheid.

Kinderen begeleiden bij kleine incidenten of schrikmomenten

Wanneer een kind een ongelukje meemaakt of ergens van schrikt, zorgen pedagogisch medewerkers voor nabijheid, troost en duidelijke uitleg. Zij benoemen wat er is gebeurd (“je bent gevallen, dat deed pijn”), stellen het kind gerust en leggen uit wat er wordt gedaan om het weer veilig te maken. Afhankelijk van de leeftijd betrekken zij het kind ook bij oplossingen (“waar kun je beter gaan staan met de bal?”). Zo ervaren kinderen dat ze serieus genomen worden, leren ze van de situatie en voelen ze zich veilig.

Risicovol spelen

Bij Junglehoek vinden we het belangrijk dat kinderen ruimte krijgen om te ontdekken, grenzen te verkennen en nieuwe vaardigheden te oefenen. Risicovol spelen zoals klimmen, rennen, balanceren en bouwen draagt bij aan de motorische ontwikkeling, het zelfvertrouwen en het leren inschatten van risico's.

Pedagogisch medewerkers begeleiden dit spel actief en grijpen alleen in wanneer er sprake is van een onaanvaardbaar risico of wanneer een situatie te gevaarlijk is voor kinderen om zelf te overzien. Kleine ongelukjes zoals een schaafwond of een val op het gras horen bij het leerproces. Kinderen leren daardoor voorzichtig te zijn, elkaar te helpen en hun eigen grenzen te herkennen.

In de praktijk

Bij Junglehoek vinden we het belangrijk dat kinderen in een veilige omgeving kunnen spelen, eten, slapen en ontdekken. Daarom hebben we naast ons beleid ook duidelijke werkafspraken voor de dagelijkse praktijk. Voor sommige onderwerpen gelden aparte protocollen. Daarin staat stap voor stap beschreven hoe medewerkers moeten handelen. Alle pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het naleven van deze afspraken en letten voortdurend op mogelijke risico's.

Algemeen

- Alle medewerkers letten bij de start van de dag en gedurende hun werk voortdurend op veiligheid in de ruimtes, het speelgoed en het buitenterrein. Eventuele risico's of gebreken worden direct verholpen of gemeld bij de leidinggevende, zodat kinderen altijd in een veilige omgeving zijn.
- Pedagogisch medewerkers houden altijd toezicht in alle ruimtes en buiten. Kinderen worden nooit zonder begeleiding gelaten.
- Zorg altijd voor een goede overdracht aan collega's.
- Er is altijd voldoende bezetting volgens de BKR (beroepskracht-kind-ratio).

Speelgoed

- Bied altijd speelgoed aan dat past bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind.
- Houd klein materiaal buiten bereik van jonge kinderen.
- Leg niet te veel speelgoed tegelijk op de vloer en ruim regelmatig op.
- Haal speelgoed uit de box dat kinderen kunnen gebruiken om op te klimmen.
- Controleer speelgoed regelmatig op beschadigingen en verwijder kapotte onderdelen.
- Zorg dat koordjes van speelgoed nooit langer zijn dan 22 cm.

Groepsruimtes

- Zorg voor voldoende loopruimte rondom meubels en deuren.
- Wees alert op kindervingers bij het sluiten van deuren.
- Laat kinderen nooit in de vensterbank klimmen.
- Gebruik wipstoeltjes, buggy's en Maxi-Cosi altijd met gordels vast.
- Plaats beweeglijke kinderen naast een medewerker of gebruik een tuigje in de stoel. Het tuigje wordt goed vastgemaakt voordat de maaltijd of activiteit start.
- Houd toezicht aan tafel en tijdens het spelen.
- Ruim gemorste vloeistoffen direct op en maak de vloer droog.
- Houd snoeren van elektrische apparaten buiten bereik.
- Controleer de ruimtes dagelijks op rondslingerende voorwerpen.
- Ramen zijn voorzien van raambeveiliging zodat kinderen deze niet zelf kunnen openen.
- Buitendeuren zijn beveiligd en kunnen niet door kinderen alleen worden geopend.

Keuken

- Laat kinderen nooit zonder toezicht de keuken gebruiken.
- Apparaten zoals waterkokers, koffiezetapparaten of andere elektrische apparaten staan altijd buiten bereik van kinderen, bij voorkeur hoog of in een afgesloten kast.
- Schoonmaakmiddelen en scherpe voorwerpen (zoals messen of scharen) worden altijd opgeborgen in een hoge, afgesloten kast.
- De waterkoker wordt na gebruik direct uitgezet en geleegd.
- Er worden geen opstapjes of krukjes bij het aanrecht of bij warmwaterkranen geplaatst.
- Pedagogisch medewerkers controleren na gebruik van de keuken of alle apparaten zijn uitgeschakeld en veilig zijn opgeborgen.
- In ruimtes met commodes en keukenblokken werken we volgens ons aparte **protocol Hygiëne in ruimtes met commode en keukenblok**. Daarin staan afspraken over schoonmaken, desinfecteren en veilig gebruik van materialen.
- Voor het bewaren van voedsel volgen we ons **Koelkastprotocol** met duidelijke regels over temperatuur, indeling en houdbaarheid.

Commode en verzorging

- Laat een kind nooit alleen op het aankleedkussen, ook niet voor een paar seconden.
- Houd altijd één hand bij het kind tijdens het verschonen.
- Zorg dat het aankleedkussen voorzien is van opstaande randen en stabiel op de commode ligt.
- Zet lotions, verzorgingsproducten en luiers altijd hoog en buiten bereik van kinderen.
- Gebruik alleen producten in de originele verpakking en let op de houdbaarheidsdatum.

- Gooi gebruikte doekjes, luiers en handschoenen direct in de daarvoor bestemde afgesloten afvalbak.
- Draag bij contact met lichaamsvloeistoffen (zoals ontlasting, bloed, braaksel) wegwerphandschoenen en was daarna je handen.

Sanitair

- Toiletten en wasbakken zijn kindvriendelijk ingericht, goed bereikbaar en schoon.
- Sanitair wordt dagelijks meerdere keren schoongemaakt en daarnaast volgens een vast schoonmaakschema grondig gereinigd en gedesinfecteerd.
- Er staat altijd vloeibare zeep, wegwerpdoekjes of papier en een pedaalemmer binnen bereik van kinderen, zodat handen wassen zelfstandig en hygiënisch kan gebeuren.
- Pedagogisch medewerkers begeleiden kinderen bij toiletgang en handhygiëne en letten op goede gewoontes.
- Eventuele defecten of vervuiling worden direct gemeld en opgelost.

Slapen en slaapkamer

- Tijdens het slapen voeren pedagogisch medewerkers bij baby's minimaal elke 10 minuten en bij peuters minimaal elke 15 minuten een visuele check uit. Bij warm weer, ziekte of andere risicofactoren wordt vaker gecontroleerd. Kinderen die wakker zijn worden direct uit bed gehaald.
- Sluit bedhekjes altijd goed af.
- Til kinderen onder de oksels op, nooit aan de handen.
- Houd de bedden kort opgemaakt.
- Controleer de temperatuur van de slaapkamer regelmatig.
- Controleer speelgoed en knuffels op losse stiksels.
- Plaats geen opslag in de slaapkamers.
- De luchtkwaliteit en ventilatie worden regelmatig gecontroleerd en waar nodig verbeterd.
- Bedjes, slaapzakken en matrassen worden volgens **protocol Veilig Slapen** regelmatig schoongemaakt en verschoond.

Zomerzorg: Samen hitteveilig

- We plannen buitenspelen vooral in de ochtend en namiddag, tussen 12.00 en 15.00 uur blijven kinderen zoveel mogelijk binnen of in de schaduw.
- Kinderen krijgen bij warm weer extra drinkmomenten, bij hitte minimaal ieder uur.
- We letten op lichte, luchtige kleding en zorgen voor zonnehoedjes of petjes.
- Bij zonkracht 3 of hoger smeren we altijd in, ook bij bewolking.
- Binnenruimtes houden we zo koel mogelijk door zonwering, ventilatie op koele momenten en het beperken van warmtebronnen.
- In de slaapruidtes controleren we extra op temperatuur en passen we kleding en beddengoed aan.

Gebruik van media en schermtijd

- Kinderen van 0 tot 2 jaar krijgen geen schermtijd.
- Kinderen van 2 tot 4 jaar gebruiken media maximaal 30 minuten per dag.
- Schermmomenten zijn altijd kort en worden afgewisseld met beweging en spel.
- Kinderen gebruiken media nooit zonder begeleiding van een pedagogisch medewerker.

- De inhoud van media is vooraf beoordeeld op veiligheid en geschiktheid.
- Tablets en andere apparaten worden veilig opgeborgen en zijn niet vrij toegankelijk voor kinderen.
- Voor ooggezondheid hanteren we de 20-20-2 regel: na 20 minuten kijken, 20 seconden wegstijgen en dagelijks minimaal 2 uur buitenspelen.

Eten en drinken

- Bied eten en drinken aan dat past bij de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind.
- Snijd voedsel in kleine, veilige stukjes om verstikkingsgevaar te voorkomen. Hele druiven, snoeptomaatjes en andere harde of ronde voedingsmiddelen worden niet aan jonge kinderen gegeven.
- Laat kinderen altijd zittend eten en drinken, bij voorkeur in een stoel met een veiligheidstuigje.
- Laat kinderen niet rennen of stoeien met eten of drinken in de mond.
- Drink hete dranken alleen aan tafel en nooit met een kind op schoot.
- Zet messen pas op tafel wanneer de medewerkers erbij zitten.

Entree

- Houd de tussendeur naar de hal altijd gesloten.
- Wijs ouders en bezoekers op het goed sluiten van deuren.
- Zorg in de winter voor een veilige, niet-gladde entree.
- Spreek kinderen aan op rustig gedrag in de entree.
- Maak afspraken met ouders over het stallen van kinderwagens.

Uitstapjes en toezicht

Bij Junglehoek ondernemen we regelmatig korte uitstapjes, zoals wandelingen in de wijk, een bezoek aan de speeltuin of de kinderboerderij. Voor alle uitstapjes geldt dat ouders bij inschrijving schriftelijk toestemming geven; deze toestemming kan op ieder moment worden aangepast.

Tijdens wandelingen en uitjes zijn altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers aanwezig. Zij houden voortdurend toezicht en zorgen dat kinderen veilig en overzichtelijk begeleid worden. Alle kinderen dragen herkenbare hesjes, zodat zij goed zichtbaar zijn en de groep overzichtelijk blijft.

Baby's:

Kinderen die nog niet zelfstandig kunnen zitten, gaan mee in de kinderwagen. Baby's die al goed kunnen zitten, mogen in de bolderkar en worden altijd correct vastgemaakt en begeleid.

Peuters:

Peuters die oud genoeg zijn om zelfstandig te lopen, mogen meelopen onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers. Wanneer peuters meelopen, gebruiken we een veiligheidskoord zodat de groep overzichtelijk en veilig bij elkaar blijft. Wanneer dit niet mogelijk of veilig is, maken zij gebruik van de bolderkar.

Pedagogisch medewerkers nemen tijdens een uitstapje altijd de noodzakelijke materialen mee, waaronder twee mobiele telefoons (voor bereik bij calamiteiten), een EHBO-set, de daglijst, drinken, tissues, een afvalzak en indien nodig luiers en billendoekjes.

Wanneer kinderen incidenteel met de auto of fiets worden vervoerd, gebeurt dit altijd volgens de afspraken uit het Protocol Uitstapjes. We volgen hierbij de geldende wettelijke eisen, zoals het gebruik van goedgekeurde autostoeltjes of fietsvoorzieningen en het bezit van een geldig rijbewijs. Alleen voertuigen die correct verzekerd zijn, worden ingezet. Voor de volledige werkwijze en specifieke maatregelen bij uitstapjes hanteren wij het **Protocol Uitstapjes**, dat jaarlijks wordt geëvalueerd en beschikbaar is op de locatie.

Buiten(plaats) maatregelen

- Houd altijd toezicht tijdens buitenspelen.
- Voer dagelijks een visuele controle uit op vuil, steentjes of kleine voorwerpen.
- Bescherm kinderen tegen de zon met zonnebrand, T-shirt en hoedje.
- Houd kinderen bij warm weer tussen 12.00 en 15.00 uur binnen of in de schaduw.
- Let op koordjes van kleding in verband met ophanggevaar.
- Zorg dat het hek van de buitenruimte altijd gesloten is.
- De buitenspeelruimte en materialen worden regelmatig gecontroleerd op veiligheid en onderhoud.

Overige veiligheidsmaatregelen

- Meld gebreken aan gebouw, meubilair of speeltoestellen altijd meteen bij de directie.
- Houd tassen met persoonlijke spullen (zoals medicijnen, rookwaren of aanstekers) altijd buiten bereik van kinderen.
- In en rond het gebouw geldt een volledig rookverbod. Dit verbod geldt voor alle vormen van roken inclusief vapes, e-sigaretten en shisha-pennen.
- Zorg dat plastic zakken en schoonmaakmiddelen altijd in afgesloten kasten liggen.
- Zorg dat radiatorbuizen en snoeren zijn afgeschermd.
- Controleer meubilair regelmatig op splinters.
- Rookmelders en brandblusmiddelen zijn aanwezig en worden jaarlijks gecontroleerd.
- Voor feestdagen gebruiken wij uitsluitend brandvertragende slingers en geïmpregneerde kunstkerstbomen. Overige versieringen (zoals zelfgemaakte slingers) mogen alleen langs de wanden worden opgehangen en niet aan het plafond.
- In en rondom het gebouw gebruiken wij geen kaarsen, waxinelichtjes of sterretjes.
- In het gebouw zijn verschillende soorten warmwaterkranen aanwezig. Houd er bij gebruik rekening mee dat er heet water uit kan komen. Nieuwe invalkrachten en stagiaires worden hier altijd expliciet op gewezen.

Inleiding Gezondheid

Bij Kinderdagverblijf Junglehoek vinden wij een gezonde en hygiënische omgeving voor kinderen en medewerkers essentieel. In dit plan beschrijven wij hoe wij gezondheid en hygiëne waarborgen in ons dagelijks werk. Ons uitgangspunt is dat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en dat medewerkers daarbij goed ondersteund worden. We volgen de landelijke richtlijnen, zoals de RIVM Hygiënerichtlijn Kinderopvang en de adviezen van de GGD. Deze vertalen we naar praktische afspraken die passen bij onze locatie.

Het doel van dit plan is:

- Ziekte en verspreiding van infecties zoveel mogelijk voorkomen.

- Kinderen een gezonde leefstijl meegeven, onder meer via voeding, bewegen en buitenspelen.
- Medewerkers houvast bieden bij dagelijkse situaties rondom hygiëne, voeding, verzorging en medisch handelen.
- Ouders duidelijk informeren over hoe wij met gezondheid en hygiëne omgaan.

We evalueren dit plan ieder jaar of eerder als de richtlijnen van het RIVM of GGD veranderen. Zo blijft het actueel en sluit het aan bij de praktijk in Junglehoek.

Gezondheidsrisico's en preventie

In een kinderdagverblijf komen kinderen en medewerkers dagelijks met elkaar in contact. Hierdoor kunnen ziektekiemen zich gemakkelijk verspreiden, bijvoorbeeld via handen, oppervlakken of kleine wondjes. Om dit te voorkomen zorgen we voor een schone en veilige omgeving. In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe we gezondheidsrisico's zoveel mogelijk voorkomen, met afspraken over handhygiëne, voeding, schoonmaak, wondverzorging en het omgaan met infectieziekten.

Handhygiëne

Ieder mens draagt ontelbare, al dan niet ziekmakende micro-organismen bij zich. Om verspreiding van deze micro-organismen naar anderen te voorkomen, is een goede persoonlijke hygiëne belangrijk. Ziektekiemen worden vaak via de handen overgedragen. Een goede handhygiëne door pedagogisch medewerkers, maar ook door kinderen, is een van de meest effectieve manieren om besmetting te beperken. De handhygiëne verbetert door geen sieraden aan handen of polsen te dragen, deze zijn niet toegestaan bij Junglehoek. Medewerkers houden hun nagels schoon en op een veilige lengte. Nagellak mag worden gedragen, maar kunstnagels zijn niet toegestaan.

Handen worden altijd gewassen met water en vloeibare zeep, goed afgespoeld en zorgvuldig afgedroogd met een schone handdoek of wegwerpmateriaal. Handdesinfectie kan alleen aanvullend worden gebruikt wanneer handen niet zichtbaar vuil zijn.

Handen wassen wordt gedaan vóór:

Het aanraken en bereiden van voedsel.

- Het (helpen bij) eten.
- Het aanbrengen van zalf of crème.
- Het verzorgen van wonden.

Tevens dienen de handen gewassen te worden na:

- Toiletgebruik.
- Contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, urine, ontlasting, wondvocht of bloed.
- Het verzorgen van wondjes.
- Zichtbare verontreiniging van de handen.
- Hoesten, niezen en snuiten.
- Het verschonen van een kind.
- Buiten spelen.
- Contact met vuile was, textiel, afval of de afvalbak.
- Het uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden.
- Het smeren van crème of zalf.

Aanleren hoest- en niesdiscipline

Ziektekiemen uit de neus, mond en keel kunnen zich op verschillende manieren verspreiden. Om risico's te beperken, zijn de volgende zaken van belang. Pedagogisch medewerkers geven hierin zelf het goede voorbeeld en leren de kinderen dit stap voor stap aan:

Hoest of nies niet in de richting van een ander.

- Draai het hoofd weg of buig het hoofd.
- Houd tijdens het hoesten of niezen de binnenkant van de elleboog voor de mond.
- Was de handen na hoesten, niezen of afvegen van de neus.
- Voorkom snottebellen door de kinderen op tijd de neus af te laten vegen.
- Gebruik altijd snoetpoetsers en gooi deze direct na gebruik weg.

Het bereiden van flesvoeding

Flesvoeding, vormt een belangrijke bron van voeding voor baby's. Daarom bereiden wij deze altijd met zorg en volgens vaste hygiënische afspraken, zodat iedere baby veilige en verantwoorde voeding krijgt.

Hoe maken we flesvoeding klaar?

- Was altijd eerst je handen.
- Gebruik koud stromend kraanwater. Bij gebruik van bronwater alleen een gesloten verpakking gebruiken.
- Brengt het water aan de kook en laat dit minimaal 1 minuut doorkoken. Laat daarna afkoelen tot +/- 30 tot 35 graden celcius.
- Meet de juiste hoeveelheid afgekoeld water in de fles.
- Voeg het juiste aantal maatschepjes poeder toe.
- Sluit de fles en meng door zachtjes te schudden.
- Controleer de temperatuur door een paar druppels op de binnenkant van je pols te laten vallen.
- Gooi restjes voeding altijd weg.
- Gebruik voor ieder kind een eigen fles.

Het aannemen, bewaren en bereiden van moedermelk

Afgekolfde moedermelk wordt door ouders gelabeld aangeleverd met naam van het kind en de datum van afkolven. We controleren bij ontvangst altijd de etikettering. De melk kan gekoeld of bevroren worden aangeleverd. Bevroren melk wordt direct in de vriezer geplaatst en gekoelde melk in de koelkast. Ontdooide melk bewaren we maximaal 24 uur in de koelkast. Opgewarmde melk die niet wordt opgedronken, gooien we weg. Voor het bewaren van afgekolfde moedermelk en andere voedingsmiddelen volgen we het Koelkastprotocol. Hierin staan de afspraken over temperatuur, houdbaarheid, labeling en schoonmaak van de koelkast, zodat de voedselveiligheid altijd gewaarborgd is.

Afgekolfde moedermelk wordt opgewarmd in een flessenwarmer of au bain-marie tot lichaamstemperatuur. We schudden de melk voorzichtig om de vetlaag te mengen en controleren altijd de temperatuur door een druppel op de binnenkant van de pols te testen. Melk die te warm is of die overblijft na het voeden, wordt weggegooid.

Let op: we gebruiken geen magnetron voor het opwarmen van moedermelk.

Reinigen en steriliseren

- Maak fles en speen na gebruik eerst huishoudelijk schoon.
- Steriliseer dagelijks door de fles door gebruik te maken van de stroomsterilisator.
- Laat alle onderdelen op een schone doek aan de lucht drogen.

Voedselhygiëne

We vinden het belangrijk dat kinderen veilig en gezond kunnen eten en drinken. Daarom letten we bij het bereiden en bewaren van eten extra goed op hygiëne. Boodschappen worden meteen opgeruimd, koelkasten dagelijks gecontroleerd en alles wordt schoon en op de juiste temperatuur gehouden. Elk kind gebruikt altijd zijn eigen beker en bord, die na gebruik worden afgewassen.

In de keukentjes van de groepen werken kinderen alleen mee onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Onze afspraken voor voedselhygiëne zijn:

- Handen wassen met water en zeep en goed afdrogen voor het bereiden of eten van voedsel.
- Werk altijd schoon: gebruik schoon materiaal en houd aanrecht en tafel droog en netjes.
- Vaatdoekjes worden elk dagdeel vervangen. Hand- en theedoeken worden dagelijks verschoond; liever gebruiken we papier om besmetting te voorkomen.
- Producten worden volgens de bewaaradviezen en houdbaarheidsdatum gebruikt.
- Goed koelen: bederfelijke producten worden direct in de koelkast gezet. Als een koelkast niet de juiste temperatuur heeft, wordt dit opgelost of de producten worden weggegooid.
- Restjes eten of drinken uit bekiers, bordjes en kommetjes worden niet bewaard maar weggegooid.
- In koelkasten bewaren we zo min mogelijk producten in de deur, omdat deze plek het minst koel is.
- Het bereiden van voedsel gebeurt altijd in de keuken. Kleine handelingen zoals het smeren van een boterham doen we gezamenlijk aan tafel, waarbij de tafel vooraf wordt schoongemaakt en de pedagogisch medewerkers zorgen voor een hygiënische werkwijze.
- Gebruikte materialen worden na afloop direct schoongemaakt.
- Kinderen gebruiken altijd hun eigen bord en beker, die na gebruik worden schoongemaakt.

Allergieën en medische reacties

Kinderen kunnen zowel binnen als buiten in aanraking komen met allergenen. Binnen gebruiken wij gladde vloeren en vermijden we gordijnen in de slaapkamers om stofophoping te voorkomen. Materialen die niet op 60 °C gewassen kunnen worden, gebruiken wij zo min mogelijk. Ook medicijnen kunnen allergische reacties veroorzaken. Daarom wordt bij de intake altijd zorgvuldig nagevraagd of er sprake is van medicatie- of andere allergieën. Voor kinderen met een bekende allergie wordt samen met ouders een persoonlijk handelingsplan opgesteld.

Buiten kunnen kinderen worden blootgesteld aan stuifmeel van gras, onkruid en bomen of aan insectensteken. Tijdens uitstapjes letten pedagogisch medewerkers hier extra op en houden zij rekening met mogelijke reacties.

Noodzakelijke medicatie, zoals een EpiPen of antihistaminicum, is altijd aanwezig op een vaste, herkenbare plek. Alle medewerkers weten waar deze ligt en hoe deze moet worden toegediend. Bij lichte reacties, zoals niezen, tranende ogen of huidirritatie, nemen medewerkers indien nodig contact op met ouders en bespreken dit bij de overdracht. Bij ernstige reacties, zoals benauwdheid,

zwellings of sufheid, wordt direct medische hulp ingeschakeld en worden ouders onmiddellijk geïnformeerd.

Elke allergische reactie wordt vastgelegd in een incidentformulier en besproken met ouders en in het teamoverleg. Zo leren we van ervaringen en houden we onze afspraken actueel. Medewerkers worden daarnaast jaarlijks geschoold via kinder-EHBO en BHV in het herkennen en behandelen van allergische reacties.

Preventieve maatregelen

- Allergieën worden bij intake besproken met ouders en vastgelegd in het kinddossier en een overzicht in de groep.
- Ouders leveren noodzakelijke medicatie (bijv. EpiPen of antihistaminicum) aan. Deze wordt op een vaste, herkenbare plek bewaard, buiten bereik van kinderen maar toegankelijk voor medewerkers.
- Voeding voor kinderen met een allergie wordt apart aangeboden om kruisbesmetting te voorkomen.
- Materialen die allergieën kunnen uitlokken (bijv. latexhandschoenen) worden niet gebruikt.
- Tijdens uitstapjes letten medewerkers extra op mogelijke blootstelling, bijvoorbeeld aan insecten of stuifmeel.
- Medewerkers worden jaarlijks geschoold via kinder-EHBO en BHV in het herkennen en behandelen van allergische reacties.

Rol van medewerkers

- Pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van kinderen met een allergie en kennen het persoonlijke handelingsplan.
- Bij een lichte reactie (bijv. huiduitslag, niezen, tranende ogen) blijft de medewerker bij het kind, stelt gerust en handelt volgens de afspraken met ouders en arts. Ouders worden altijd geïnformeerd.
- Bij een ernstige reactie (benauwdheid, zwelling, sufheid of snel verergerende klachten) dient de medewerker direct de voorgeschreven noodmedicatie toe, belt 112 en licht ouders en leidinggevende in. Het kind blijft nooit alleen.
- Elke allergische reactie wordt vastgelegd in een incidentformulier en besproken in het team, zodat afspraken actueel blijven.

Toilet- en verschoonbeleid

De kinderen tussen 1,5 en 4 jaar gaan met regelmaat naar het toilet. Het toilet is een broedplaats van ziektekiemen, wat wij door een goede begeleiding en hygiëne proberen te voorkomen. Om de opstap naar het toilet te verkleinen, zijn de toiletten gericht op kinderhoogte, waardoor zij de rand van het toilet niet aan hoeven te raken wanneer zij plaats gaan nemen.

De kinderen die nog iets te klein zijn help je met het opstappen, waardoor ze steun kunnen vinden bij jou als pedagogisch medewerker. Als ze klaar zijn met plassen en/of poepen, help je als pedagogisch medewerker met het afvegen van de billen. Pedagogisch medewerkers wassen na het helpen van een kind op het toilet altijd zelf ook hun handen met water en vloeibare zeep.

Voorkom dat kinderen met hun hand in het toilet gaan zitten, zodat ze urine en ontlasting niet aan kunnen raken. Je ziet erop toe dat alle kinderen hun handen wassen na het gebruik van het toilet met vloeibare zeep. Ze drogen hun handen af aan een handdoek, en die wordt ieder dagdeel

verschoond. Indien nodig help je de kinderen hierbij en leer je ze stap voor stap goed handen wassen: natmaken, inzepen, goed afspoelen en drogen.

Om te voorkomen dat ziektekiemen zich verspreiden, mag er geen speelgoed worden meegenomen in de natte ruimte.

Verschoenen van een kind

De niet-zindelijke kinderen worden met regelmaat verschoond. Gooi de luiers direct zelf weg en de poepluiers in een luiersakje. Was na elke verschoning goed je handen en maak het aankleedkussen goed schoon. Let erop dat het aankleedkussen niet gescheurd is, want een kapot aankleedkussen is niet goed te reinigen. De schuimrubber kan besmet raken en zal bij het schoonmaken van het kussen vocht opnemen. Zodra een verschoonkussen gescheurd is, wordt deze vervangen door een nieuwe.

Diarree of bloed in de ontlasting

Wanneer bij een kind diarree of bloed in de ontlasting wordt gezien, nemen we dit altijd serieus. De pedagogisch medewerker meldt dit direct aan de leidinggevende en aan de ouder(s)/verzorger(s). Het kind wordt zorgvuldig en zo nodig apart verschoond om verspreiding van ziektekiemen te voorkomen. Daarbij gebruiken we handschoenen bij contact met bloed of bij hevige diarree. De commode en gebruikte materialen worden daarna grondig gereinigd en gedesinfecteerd. In veel gevallen wordt het kind opgehaald om thuis verder verzorgd te worden. Bij bloed in de ontlasting of bij aanhoudende klachten adviseren wij ouders altijd contact op te nemen met de huisarts.

Wanneer er sprake is van bloederige diarree of als meer dan een derde van de kinderen binnen een week diarree heeft, vullen wij een incidentenregistratie formulier in en melden dit direct bij de GGD. Bij een uitbraak volgen wij het advies van de GGD en houden we het verloop zorgvuldig bij in onze registratie.

Vaccinaties

In Nederland zijn vaccinaties vrijwillig. Bij Junglehoek stimuleren we ouders om hun kind deel te laten nemen aan het Rijksvaccinatieprogramma, omdat dit kinderen beschermt tegen ernstige ziekten en bijdraagt aan een gezonde omgeving voor alle kinderen. We moedigen ouders daarom aan om hun kind te laten vaccineren, maar we respecteren ook dat vaccineren in Nederland een vrijwillige keuze is.

Tijdens de intake vragen we naar de vaccinatiestatus van het kind. Niet om onderscheid te maken, maar om te weten welke kinderen mogelijk extra kwetsbaar zijn bij een uitbraak van een besmettelijke ziekte. Deze informatie bewaren we zorgvuldig in het kinddossier en gebruiken we alleen als dat nodig is voor de gezondheid en veiligheid in de groep.

Wanneer er een infectieziekte speelt, volgen wij altijd de richtlijnen van het RIVM en de GGD. Zij geven aan welke stappen op dat moment verstandig en nodig zijn, bijvoorbeeld extra alert zijn op symptomen, ouders informeren of in uitzonderlijke gevallen tijdelijke maatregelen treffen. Op die manier nemen we geen beslissingen alleen, maar werken we samen met deskundige instanties.

Onze visie is dat openheid en samenwerking met ouders hierbij voorop staan. Wij informeren ouders eerlijk, tijdig en zo concreet mogelijk, zodat zij weten wat er speelt en welke keuzes er voor

hun kind van belang zijn. Medewerkers krijgen heldere instructies zodat zij weten hoe te handelen en kinderen blijven ervaren dat ze in een veilige en zorgzame omgeving zijn.

Omgaan met infectieziekten

In een kinderdagverblijf kunnen ziekten zich snel verspreiden. Daarom nemen we bij Junglehoek hygiëne heel serieus en volgen we altijd de richtlijnen van het RIVM en de GGD. We letten goed op hoe het met de kinderen gaat en bespreken bijzonderheden direct met ouders en de leidinggevende.

Wanneer er sprake is van een besmettelijke ziekte, blijft een kind thuis tot het niet meer besmettelijk is. We informeren altijd de ouders van de hele groep. Dit doen we persoonlijk en met een mededeling bij de ingang van de groep, zodat iedereen direct weet wat er speelt en alert kan zijn.

Bij meldingsplichtige ziekten, zoals bloederige diarree bij een kind of een uitbraak van diarree of braken (meer dan een derde van de kinderen in één week), nemen we binnen één werkdag contact op met de GGD. De GGD beoordeelt de situatie, geeft advies over hygiëne en aanvullende maatregelen en kan aangeven of ouders of andere instanties geïnformeerd moeten worden.

We volgen deze adviezen nauwkeurig en leggen de situatie en onze maatregelen zorgvuldig vast in de registratie. Ouders kunnen rekenen op onze steun en krijgen altijd uitleg hoe we handelen.

Wondverzorging

Wonden en blaasjes zijn broeiplaatsen voor bacteriën. Een goede wondverzorging is belangrijk om besmetting en verspreiding te voorkomen.

Bij wondverzorging gelden de volgende afspraken:

- Kleine wonden worden schoongespoeld met lauw stromend water en droog gedept.
- Bij bloedende wonden of wondvocht worden altijd wegwerphandschoenen gebruikt.
- Pus of wondvocht wordt vóór het lekken gedept om te voorkomen dat anderen ermee in aanraking komen.
- Wondjes worden afgedekt met een pleister of steriel gaasje.
- Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met bloed of wondvocht worden direct gereinigd met een schoonmaakmiddel.
- Handen worden na de verzorging altijd goed gewassen, ook die van kinderen die met de wond in contact zijn geweest.
- Bij grotere wonden, bijtwonden of twijfel wordt altijd de ouder geïnformeerd en zo nodig medische hulp ingeschakeld.

Medisch handelen en medicatiebeleid

Kinderen op een kinderdagverblijf kunnen ziek worden. Het is daarom belangrijk dat het kinderdagverblijf zelf een beleid heeft waarin afspraken staan over hoe wordt omgegaan met zieke kinderen of kinderen die ziek worden. Pedagogisch medewerkers krijgen regelmatig te maken met kinderen die (homeopathische) geneesmiddelen gebruiken. Ook ontvangen zij regelmatig verzoeken van ouders/verzorgers om deze middelen toe te dienen. Het toedienen van rectale medicatie (zoals

zetcipillen) wordt door pedagogisch medewerkers nooit uitgevoerd. Dit mag uitsluitend door ouders of medische professionals worden gedaan.

Als het kinderdagverblijf wel ingaat op verzoeken tot medische handelingen, is het belangrijk om de bijbehorende verantwoordelijkheden duidelijk vast te leggen. Met het oog op de gezondheid van het kind is het essentieel dat pedagogisch medewerkers in deze situaties zorgvuldig handelen. Ook moet het kinderdagverblijf zich bewust zijn van het risico op fouten en van het feit dat zowel het kinderdagverblijf als de medewerker juridisch aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Het doel van dit protocol is om pedagogisch medewerkers houvast te bieden in het maken van verantwoorde keuzes rondom medisch handelen.

Medisch profiel en handelingsplan

Bij de start van de opvang maken wij voor ieder kind een medisch profiel. Hierin staan eventuele allergieën, intoleranties en het gebruik van medicijnen. Dit profiel wordt samen met ouders ingevuld en zorgvuldig bewaard in het kinddossier.

Voor kinderen met een allergie of chronische aandoening wordt daarnaast een persoonlijk handelingsplan opgesteld. Dit plan wordt samen met ouders afgestemd en met het team besproken, zodat iedere medewerker weet hoe te handelen.

Het gebruik van een thermometer

Pedagogische medewerkers meten alleen de temperatuur van een kind als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld bij vermoeden van koorts of ziekteverschijnselen. Dit gebeurt uitsluitend door een gediplomeerd pedagogisch medewerker, met een oor-thermometer. Na gebruik wordt de thermometer altijd gereinigd met 70% alcohol.

Geneesmiddelenverstrekking

Soms is het nodig dat kinderen tijdens hun verblijf medicijnen gebruiken. Dit mag alleen als ouders hiervoor schriftelijke toestemming hebben gegeven via een ondertekende **Medicijnverklaring**. Hierin staan de basisgegevens, zoals naam van het medicijn, dosering, wijze van toediening, bewaarplaats en houdbaarheid. Medicijnen worden uitsluitend aangenomen in de originele verpakking met etiket en alleen toegediend door vaste gediplomeerde pedagogisch medewerkers.

Ouders geven altijd de eerste gift en melden de laatste gift thuis, om dubbele dosering te voorkomen. Bij elke toediening wordt zorgvuldig vastgelegd welk medicijn is toegediend, in welke dosering, op welk tijdstip en door welke medewerker. Dit gebeurt op het **Medicijn toedieningsformulier**. Medicijnen worden veilig bewaard in de koelkast of in een afsluitbare kast, conform de aanwijzingen op het etiket.

Rectale toediening van medicatie (zoals zetcipillen) wordt nooit door pedagogisch medewerkers uitgevoerd. Dit mag uitsluitend door ouders of medische professionals worden gedaan.

Als een kind niet goed reageert op een toegediend geneesmiddel of als er een fout optreedt bij de toediening, worden de ouders direct geïnformeerd. Bij ernstige situaties belt de pedagogisch medewerker 112 en wordt de directie ingeschakeld.

Voor kinderen met een chronische aandoening of allergie wordt samen met ouders een persoonlijk handelingsplan opgesteld. Bij twijfel of onduidelijkheden rondom medicatie wordt altijd contact opgenomen met de ouders en/of de behandelend arts.

Paracetamol

Paracetamol mag alleen worden toegediend als dit is afgesproken met de ouders en vastgelegd in een ondertekende medicijnverklaring, bij voorkeur op voorschrift van een (huis)arts. Ouders nemen de paracetamol zelf mee in de originele verpakking en geven de eerste gift thuis. Zij melden altijd wanneer en hoeveel hun kind al heeft gekregen, om dubbele dosering te voorkomen. Pedagogisch medewerkers dienen paracetamol uitsluitend oraal toe.

Homeopathische middelen

Ook homeopathische of alternatieve middelen (zoals neussprays of druppels) mogen alleen worden toegediend als ouders hiervoor een medicijnverklaring hebben ingevuld en ondertekend. Voor elk nieuw of gewijzigd middel wordt een nieuwe verklaring ingevuld. De middelen moeten in de originele verpakking worden meegegeven en worden op dezelfde wijze geregistreerd en bewaard als reguliere medicatie.

Aansprakelijkheid en bekwaamheid

Onze pedagogisch medewerkers doen alleen medische handelingen waar zij zich goed bij voelen en waarvoor zij de juiste kennis hebben. Twijfelt een medewerker, dan wordt de handeling niet uitgevoerd en zoeken we samen met ouders of een arts naar een oplossing. Junglehoek zorgt voor duidelijke afspraken, goede protocollen en een zorgvuldige uitvoering, zodat de veiligheid van ieder kind altijd voorop staat.

Noodsituaties

Mocht er zich een acute medische situatie voordoen, zoals verslikking, een allergische reactie of een plotselinge koortsaanval, dan doen onze pedagogisch medewerkers altijd direct wat nodig is om een kind te helpen. Zij verlenen eerste hulp volgens hun kinder-EHBO- en BHV-vaardigheden en schakelen zo nodig medische hulp in. Bij ernstige situaties bellen we 112. Ouders en de directie worden zo snel mogelijk geïnformeerd, zodat iedereen weet wat er is gebeurd en welke stappen zijn genomen.

Hygiëne en schoonmaak

Een schoon kinderdagverblijf is de basis voor een gezonde en veilige omgeving. Door consequent schoon te maken beperken we de verspreiding van ziektekiemen en zorgen we dat kinderen in een prettige ruimte kunnen spelen, eten en slapen. We werken volgens vaste afspraken en schoonmaakschema's, zodat duidelijk is wie welke taken uitvoert en hoe vaak. Daarbij hanteren we altijd de juiste volgorde en schoon materiaal.

Een schoon kinderdagverblijf is de basis voor een gezonde en veilige omgeving. Door consequent schoon te maken beperken we de verspreiding van ziektekiemen en zorgen we dat kinderen in een prettige ruimte kunnen spelen, eten en slapen.

We werken met vaste schoonmaakschema's waarin dagelijkse, wekelijkse en periodieke taken zijn opgenomen. Het schema wordt afgevinkt zodra de betreffende schoonmaakwerkzaamheden zijn

verricht. Dagelijkse taken zijn bijvoorbeeld het schoonmaken van tafels, toiletten, aanrecht en commode. Wekelijkse taken zijn onder andere al het speelgoed reinigen en kinderbedjes en boxen reinigen. Daarnaast zijn er periodieke schoonmaaktaken, zoals het reinigen van de ventilatieroosters.

Naast de dagelijkse werkzaamheden van de pedagogisch medewerkers wordt een deel van de schoonmaak uitgevoerd door een externe hulpkracht. Deze ondersteunt bij het schoonhouden van de algemene ruimtes en bij de maandelijkse en periodieke schoonmaaktaken.

Door deze structuur houden we alle ruimtes schoon en overzichtelijk, en kunnen kinderen in een hygiënische omgeving opgroeien.

Reinigen

Een schone omgeving is belangrijk om ziektekiemen te beperken. Regelmatig schoonmaken verlaagt het aantal ziektekiemen en beperkt besmettingsrisico's. Het vermindert ook stofdeeltjes die klachten kunnen geven bij kinderen met astma of luchtwegproblemen. Daarom werken we met vaste schoonmaakschema's en duidelijke werkwijzen.

Algemene afspraken

- Tafels en aanrecht worden na gebruik schoongemaakt met een vaatdoek. Doeken worden meerdere keren per dag vervangen en bij zichtbaar vuil direct in de was gedaan.
- Onder de tafels wordt na iedere maaltijd geveegd of gestofzuigd.
- De commode wordt na elke verschoonbeurt gereinigd met spray en keukenrol.
- Toiletten worden minimaal tweemaal per dag en tussendoor indien nodig schoongemaakt, inclusief kranen, deurklinken, doorspoelknoppen en lichtknoppen.
- Gebruik schoonmaakmaterialen die zijn gebruikt voor een vuil gedeelte niet opnieuw op een schoon gedeelte.
- Maak een emmer met sopwater klaar. De temperatuur van het sopwater moet handwarm zijn, zodat het schoonmaakmiddel goed oplost. Zorg voor een juiste dosering. Lees goed de gebruiksaanwijzing op de verpakking. Meng verschillende schoonmaakmiddelen nooit met elkaar, dit kan gevaarlijk zijn en de werking verminderen.

Werkvolgorde

Pedagogisch medewerkers houden bij schoonmaken de juiste volgorde aan:

1. Begin altijd met schoon schoonmaakmateriaal.
2. Werk van schoon naar vuil en van hoog naar laag.
3. Eerst droog reinigen (stof afnemen, vegen of stofzuigen).
4. Maak een emmer met sopwater klaar. Het water is handwarm zodat het schoonmaakmiddel goed oplost. Gebruik altijd de juiste dosering volgens de gebruiksaanwijzing en meng geen verschillende middelen.
5. Vervolgens nat reinigen: afnemen met sop, naspoelen met schoon water en nadrogen met een schone doek. Besteed extra aandacht aan contactpunten zoals vingerafdrukken, deurknoppen, kranen, doorspoelknoppen en afvalbakken.
6. Gebruik schoonmaakmateriaal dat voor vuil sanitair of vuil oppervlak is gebruikt nooit opnieuw op een schoon oppervlak. Vies materiaal wordt direct in de wasmand of afvalbak gedaan en vervangen door schoon materiaal. Afvalwater wordt na gebruik direct weggegooid en niet opnieuw gebruikt.

Methodes

- **Stof afnemen:** We gebruiken een vochtige doek om meubels en oppervlakken van stof te ontdoen. Dit voorkomt dat stofdeeltjes in de lucht terecht komen. Droge stofdoeken worden niet gebruikt. Gebruikte vochtige doeken na gebruik op 60 °C wassen en vervangen door schone doeken.
- **Stofzuigen:** Stofzuig de ruimtes, waarbij ook onzichtbaar (diepliggend) vuil wordt verwijderd. Omdat stofdeeltjes tijdens het stofzuigen kunnen gaan dwarrelen, is het belangrijk altijd goed te ventileren.
- **Nat reinigen:** Gebruik een sopje (allesreiniger met handwarm water) om voorwerpen en materialen te ontdoen van aangekoekt vuil. Gebruik een schone spons of doek. Spoel voorwerpen en materialen daarna af met schoon water en laat ze drogen aan de lucht. Indien nodig eerst laten weken.
- **Sanitair:** We maken onderscheid tussen **schoon sanitair** (zoals wastafels en tegels) en **vuil sanitair** (zoals de binnenkant van de toiletpotten en lage tegels). Hiervoor gebruiken we aparte, wasbare doeken die op minimaal 60 °C worden gewassen en aan de lucht worden gedroogd. Bij verontreiniging door bijvoorbeeld braaksel, bloed of diarree, gebruiken we altijd handschoenen en desinfecteren we grondig.
- **Vloeren:** na stofzuigen dweilen met warm sop en aan de lucht laten drogen. Nooit met een oude dweil nadrogen, want dan verspreid je juist bacteriën.

We gebruiken de volgende schoonmaakmiddelen

- Glassex glasreiniger voor het schoonmaken van de ramen en de spiegels.
- Allesreiniger voor het schoonmaken van het speelgoed, de kasten, de tafels, commode en aankleedkussens.
- Afwasmiddel voor de handmatige afwas.
- Ontkalkingsmiddel.
- Chloor (alleen na sluitingstijd) voor de wc's.

De schoonmaakmiddelen worden altijd volgens de gebruiksaanwijzing gebruikt en nooit met elkaar gemengd. Ze worden hoog en afgesloten opgeborgen in de voorraadruimte, buiten bereik van kinderen.

Onderhoud schoonmaakmateriaal

Het is belangrijk de schoonmaakmaterialen dagelijks en/of na de werkzaamheden op de juiste wijze te reinigen, te drogen en op te ruimen en indien nodig te vervangen. Zo kun je voorkomen dat met vuile voorwerpen een nog grotere besmetting plaatsvindt.

- Stofzuigermondstuk na elk gebruik ontdoen van aangekleefd vuil.
- De filter van de stofzuiger regelmatig verwisselen.
- Dweilen minimaal op 60°C wassen en droog opbergen.
- Emmers na gebruik goed spoelen met heet water en daarna goed drogen.
- Bezems, trekkers en dergelijke ontdoen van aanhangend vuil. Het materiaal bij voorkeur ophangen, zodat eventueel vocht eruit kan druppelen en de bezemharen niet uit elkaar gaan staan.

- Sopdoeken wassen op minimaal 60°. Belangrijk is dat ze goed drogen (aan de lucht of in de droger), want in nat textiel groeien juist weer bacteriën.
- De toiletborstel na gebruik goed spoelen en regelmatig vervangen.
- Berg de schoonmaakmaterialen op in de daarvoor bestemde ruimte en leeg emmers in het toilet of in de gootsteen.
- Berg de stofzuiger, dweilstokken, emmers, bezems en dergelijke op in het schoonmaakhok. ü

Werkwijze desinfecteren

Desinfectie is nodig wanneer er sprake is van verhoogd besmettingsrisico, bijvoorbeeld:

- bij opruimen van braaksel, diarree of bloed,
- bij een uitbraak van een infectieziekte waarbij de GGD dit adviseert.

Stappenplan desinfecteren

1. Voorbereiden

- Trek wegwerphandschoenen aan.
- Gebruik indien nodig een schort.
- Zorg dat kinderen niet in de ruimte aanwezig zijn.

2. Schoonmaken vóór desinfectie

- Verwijder eerst het zichtbaar vuil (bijv. braaksel of ontlasting) met keukenrol of wegwerpdoekjes.
- Gooi dit afval direct in een afgesloten afvalzak.
- Maak het oppervlak schoon met water en allesreiniger.
- Dit is cruciaal, omdat middelen anders onvoldoende werken op vuile oppervlakken.

3. Desinfecteren

- Klein oppervlak: (< 0,5 m²): gebruik alcohol 70 % (bijv. thermometer of speelgoed aankleedkussen).
- Groot oppervlak: (bed, vloer): alleen desinfecteren na overleg met GGD, meestal met chlooroplossing.
- Gebruik een middel dat in Nederland is toegelaten als desinfectiemiddel (CTGB-toelating). Vaak is dit een oplossing met alcohol 70%.
- Gebruik middelen volgens etiket (dosering, inwerktijd).

4. Afronden

- Zorg dat de ruimte goed is geventileerd tijdens en na het gebruik van desinfectiemiddelen.
- Laat het oppervlak drogen aan de lucht.
- Verwijder handschoenen en schort direct na afloop en gooi ze weg.
- Was daarna grondig de handen met water en zeep.
- Noteer desinfectiemoment het logboek.
- Zet de ruimte weer open voor gebruik zodra alles droog is.

5. Veiligheid

- Desinfectiemiddelen worden nooit gebruikt in aanwezigheid van kinderen en altijd buiten hun bereik bewaard.
-

Extra afspraken

- Desinfectiemiddelen worden altijd buiten bereik van kinderen bewaard.
- Er wordt een logboek bijgehouden wanneer en waarom er is gedesinfecteerd. In het logboek wordt genoteerd:
  - Datum en tijd
  - Reden van desinfectie (bijv. braaksel, bloed, diarree)
  - Plek of object (vloer groep 1, toilet, speelgoed)
  - Welk middel is gebruikt
  - Naam of paraaf van de medewerker

Afwas

De vuile vaat wordt dagelijks door pedagogisch medewerkers met de hand afgewassen. Hierbij gebruiken we afwasmiddel en handwarm water. Na het afwassen worden alle materialen zorgvuldig afgespoeld, gedroogd met een schone theedoek en opgeborgen in het keukenkastje. Theedoeken worden dagelijks vervangen om besmettingsrisico te voorkomen.

Koelkasten

De temperatuur van de koelkasten wordt dagelijks gecontroleerd en geregistreerd. Alle geopende producten krijgen een datumsticker en worden weggegooid zodra ze niet meer veilig zijn. Koelkasten worden wekelijks schoongemaakt door de pedagogisch medewerkers. De kwaliteitscoördinator controleert regelmatig of deze afspraken worden nageleefd en registreert dit. Producten worden zoveel mogelijk in de koelkast zelf bewaard en niet in de deur, omdat die plek minder koel is. Voor de volledige werkwijze wordt verwezen naar het **Koelkastprotocol**.

Afvalbakken

Afvalbakken worden dagelijks geleegd en schoongemaakt. De vuilniszakken worden in een afgesloten container buiten gegooid om overlast van insecten en ongedierte te voorkomen. Junglehoek scheidt afval en besteedt aandacht aan milieubewust werken.

(toilet)Potjes

Kinderen die de stap naar het toilet nog te groot vinden, kunnen eerst gebruikmaken van een potje. Na elk gebruik wordt het potje geleegd en omgespoeld met warm water. Vervolgens wordt het schoongemaakt met een sopje en een aparte borstel.

Speelgoed

Binnenspeelgoed is per groep en leeftijdsgericht, buitenspeelgoed wordt in de stellingkast buiten opgeborgen. Voor elke groep is een schoonmaakschema opgesteld waarin staat wat dagelijks en wekelijks wordt schoongemaakt. Stoffen speelgoed wordt in de wasmachine gewassen, ander speelgoed wordt met de hand gereinigd. Kapot speelgoed wordt direct verwijderd en indien mogelijk gerepareerd, anders weggegooid.

Beddengoed en was

Elk kind slaapt in een eigen bedje met eigen beddengoed. Het beddengoed wordt wekelijks gewassen en tussentijds vervangen als er een ander kind in een bedje slaapt of bij zichtbaar vuil. Bedden worden dagelijks opgemaakt en slaapkamers dagelijks gelucht.

De wasmand in de voorraadruimte wordt dagelijks geleegd. Washandjes, handdoeken, slabbetjes en vergelijkbare artikelen worden op 95 °C gewassen, beddengoed en knuffels op 60 °C. Het wasgoed wordt zoveel mogelijk in de droger gedroogd; spullen die daar niet in mogen worden aan de lucht gedroogd.

Geluidshinder

Werkzaamheden die geluidshinder kunnen veroorzaken, worden zo gepland dat ze zo min mogelijk overlast geven. Als dit niet mogelijk is op de dag dat het werk plaatsvindt, houden we rekening met het dagritme van de groepen. In dat geval voeren we de werkzaamheden buiten de slaaptijden van de kinderen uit. Periodiek wordt de brandmeldinstallatie getest, dit gebeurt na sluitingstijd.

Binnenmilieu

Het binnenmilieu is de leefomgeving binnenin een gebouw. Voor een gezond binnenmilieu zijn de volgende factoren van belang: luchtverversing, temperatuur, vochtbalans en de kwaliteit van de (binnen)lucht. Om de luchtkwaliteit goed op peil te houden, worden de onderstaande maatregelen in acht genomen.

Voorwaarden voor een goede ventilatie

Een goed binnenklimaat is belangrijk voor de gezondheid van kinderen en medewerkers. Ventilatieroosters worden volgens het schoonmaakschema vier keer per jaar schoongemaakt. Pedagogisch medewerkers letten tussentijds op vervuiling en maken roosters extra schoon wanneer deze zichtbaar stoffig zijn.

Om ruimtes extra te luchten, kunnen ramen en deuren tijdelijk geopend worden wanneer kinderen niet aanwezig zijn, bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen. Omdat er soms terughoudendheid is door angst voor tocht of kou, worden medewerkers hier regelmatig door de locatiemanager aan herinnerd.

Mechanisch ventilatiesysteem

Wij hebben een mechanisch ventilatiesysteem dat continu lucht ververst in de slaapkamers. Verse lucht wordt via roosters toegevoerd en gebruikte lucht wordt afgevoerd. Hierdoor blijft de luchtkwaliteit goed en wordt ophoping van vocht, CO₂ en ziektekiemen beperkt. Het systeem wordt volgens schema onderhouden en filters worden tijdig vervangen.

Vluchtige stoffen en gassen

Voor kinderen gebruiken we uitsluitend kinderlijm op waterbasis. Voor pedagogisch medewerkers is er lijm voor volwassenen, die alleen door hen wordt gebruikt en daarna direct veilig wordt opgeborgen.

In het bijzijn van kinderen worden geen oplosmiddelhoudende producten gebruikt, zoals wasbenzine, terpentijn, verfafbijtmiddelen, vlekkenwater of boenwas. Ook sterk geurende reinigingsmiddelen worden vermeden.

Een uitzondering zijn watervaste stiften. Deze mogen uitsluitend door pedagogisch medewerkers worden gebruikt en worden na gebruik direct veilig opgeborgen.

Huisdieren

Dieren kunnen ziektekiemen en allergieën veroorzaken. Om risico's te beperken hebben wij zelf geen huisdieren op de groepen het buitenterrein. Ook ouders en bezoekers mogen geen huisdieren mee naar binnen nemen in het kinderdagverblijf.

Ongedierte binnen

Bij overlast van vliegen of ander ongedierte zorgen we dat etensresten en afval direct worden verwijderd en de ruimte schoon blijft. Worden er sporen van muizen, ratten of ander ongedierte gevonden, dan wordt dit direct gemeld en zo nodig een professionele ongediertebestrijder ingeschakeld.

Planten

In de groepsruimtes plaatsen wij geen planten, om risico's van schimmel, stof en allergieën te voorkomen.

Materialen binnen

Alle materialen en oppervlakken in de groepen worden goed onderhouden en schoongehouden. Beschadigde of niet-schoon te maken materialen worden direct vervangen. Decoraties zoals droogbloemen of knutselwerkjes die niet schoongemaakt kunnen worden, blijven maximaal één maand hangen. Zo voorkomen we dat materialen een bron worden van stof of ziektekiemen.

Buitenmilieu

Zomerperiode

Op de buitenplaats is genoeg schaduw om te voorkomen dat kinderen te veel worden blootgesteld aan direct zonlicht. Als de kinderen naar buiten gaan worden de kinderen minimaal een half uur van tevoren ingesmeerd met de zonnebrandcrème (minimaal factor 30) die aanwezig is op het kinderdagverblijf. Mochten ouders gebruik willen maken van andere zonnebrandcrème dienen zij deze zelf mee te geven. Ouders communiceren dit naar de betreffende pedagogische medewerker. Bij warm weer krijgen de kinderen iedere 30 tot 60 minuten extra drinken aangeboden, ook als zij hier niet zelf om vragen.

Winterperiode

Ook in de winter gaan de kinderen naar buiten. De tijdsduur wordt aangepast aan de temperatuur en de weersomstandigheden. De kinderen worden goed aangekleed om onderkoeling te voorkomen. Daarnaast worden er vaak bewegingsspelletjes gedaan, zodat de kinderen warm blijven.

Bezoek aan de kinderboerderij

Soms bezoeken we met de kinderen een kinderboerderij. Dit gebeurt altijd met voldoende pedagogisch medewerkers, zodat er goed toezicht is. Kinderen mogen dieren aaien of voeren onder

begeleiding. Na afloop wassen pedagogisch medewerkers samen met de kinderen altijd de handen met water en zeep.

Contact met dieren

Dieren kunnen krabben, bijten of prikken. Pedagogisch medewerkers zijn alert op deze risico's en leren kinderen rustig met dieren om te gaan. Bij het voeren van dieren is er altijd begeleiding. Eventuele wondjes worden direct schoongemaakt en verzorgd.

Teken

Teken kunnen besmet zijn met ziekteverwekkende bacteriën en virussen. In Nederland zijn dit met name bacteriën die de ziekte van Lyme veroorzaken. Teken leven in bossen, in struiken en in hoog gras. Ze laten zich vallen op de huid van passerende mensen, kinderen of dieren. Daar bijten ze zich vast en zuigen bloed op, wat nodig is om te leven. Bij het opzuigen van bloed kunnen bacteriën worden overgedragen.

Tekenbeten kunnen worden voorkomen door bij natuurwandelingen beschermende kleding te dragen: dichte schoenen, sokken, een lange broek en een shirt met lange mouwen.

Na een wandeling worden de kinderen gecontroleerd op eventuele teken. Als er toch een teek op de huid van een kind wordt gevonden, wordt deze zo snel mogelijk verwijderd met een tekenpincet (te vinden in de EHBO-doos). De beet en datum worden genoteerd en ouders worden direct geïnformeerd.

Wespen en bijen

Wespen en bijen worden aangetrokken door zoete geuren. Kinderen worden daarom voor het buitenspelen gecontroleerd op plakkerige handen en monden.

Wanneer een kind wordt gestoken, wordt de angel direct verwijderd (zonder in de angel te knijpen). Daarna kan een coldpack op het wondje worden gelegd om pijn en zwelling te verminderen.

Bij een ernstige allergische reactie, zoals hevige zwelling, benauwdheid, verwardheid of bewusteloosheid, wordt direct medische hulp ingeschakeld en worden de ouders direct geïnformeerd.

Muizen en ratten

Op het buitenterrein kunnen muizen en ratten overlast en schade veroorzaken. Ratten zijn bovendien bekend als overbrengers van infectieziekten. Om dit te voorkomen wordt het terrein schoon gehouden en worden voedselresten direct opgeruimd.

Als er toch sporen van muizen of ratten worden aangetroffen, schakelen we direct een professionele ongediertebestrijder of de afdeling ongediertebestrijding van de gemeente in. Daarbij wordt altijd aandacht besteed aan de veiligheid van de kinderen: zij mogen niet in contact komen met bestrijdingsmiddelen of vallen.

Bijlage 1: Incidenten- en ongevallenformulier

1. Algemene gegevens

Datum en tijd : _____

Locatie incident : _____

2. Betrokkenen

Naam en geboortedatum kind : _____

Naam aanwezige PM'er(s) : _____

3. Beschrijving van het incident / ongeval:

---

4. Directe oorzaak / risicofactor:

---

5. Gevolgen / letsel:

---

6. Direct genomen maatregelen / eerste hulp:

---

7. Andere betrokken

Zijn er andere kinderen of medewerkers getuigen of betrokken?
Zo ja: wie?

☐ Ja ☐ Nee

---

8. Communicatie

Zijn alle ouders/verzorgers geïnformeerd?
Zo ja: wie is er geïnformeerd, hoe, door wie en wanneer?:

☐ Ja ☐ Nee

---

9. Externe meldingen bij ernstig incident

Melding gemaakt bij instanties
Zo ja: welke instanties, door wie en wanneer?

☐ Ja ☐ Nee

(Voorbeelden: 112/huisarts/politie/GGD/Inspectie Kinderopvang/Arbeidsinspectie/Veilig thuis)

---

10. Vervolgacties

Is er nazorg nodig en toegepast
Zo ja: wat voor nazorg, door wie en wanneer?

☐ Ja ☐ Nee

(Voorbeelden: extra observatie van het kind, follow-up gesprek met ouders, uitleg aan de groep, ondersteuning medewerker):

Datum waarop incident in teamoverleg is besproken: _____ / _____ / _____

Actiepunten of maatregelen die daaruit zijn voortgekomen en indien nodig verwerkt in protocollen, de RIE en beleidsplannen:

Datum, naam en handtekening:

PM'er : _____

Leidinggevende : _____

Het formulier geldt pas als volledig afgerond wanneer:

- Het is ondertekend door de pedagogisch medewerker die bij het incident aanwezig was, én de inhoud en eventuele vervolgacties zijn besproken in het teamoverleg.
- Het na het teamoverleg is gecontroleerd en medeondertekend door de pedagogisch medewerker die bij het incident aanwezig was en de leidinggevende.
- De uitkomsten en leerpunten zijn waar nodig verwerkt in protocollen, de RIE en beleidsplannen.